

MD- 2001, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint, 73
tel: (00 373 22) 27 34 43; fax: (00 373 22) 27 06 06
E-mail: office@competition.md
www.competition.md

МД- 2001, Кишинэу, бул. Штефан чел Маре ши Сфынт, 73
тел: (00 373 22) 27 34 43; факс: (00 373 22) 27 06 06
E-mail: office@competition.md
www.competition.md

Nr. PRP-51/38-992 din 29.05. 2015

**Domnului Andrian Candu,
Președintele Parlamentului
Republicii Moldova**

Stimate domnule Președinte,

Prin prezenta, Consiliul Concurenței, în conformitate cu art.33 alin.(3) - (4) al Legii concurenței nr.183 din 11.07.2012, prezintă Parlamentului Raportul de activitate și Raportul financiar al Consiliului Concurenței pentru anul 2014 care conțin informații cu privire la activitățile Consiliului Concurenței în realizarea atribuțiilor stabilite de legislația în domeniul concurenței, al ajutorului de stat și al publicității, și direcțiile prioritare de activitate pentru anul 2015.

Anexă:

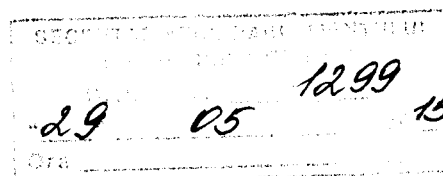
1. Raportul anual privind activitatea Consiliului Concurenței
2. Raportul financiar anual

Cu respect,

Președinte

Viorica CĂRARE

Ex. Veronica COJOCARU
Tel. (022) 27-45-65

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

DECIZIE

Nr. SSP-35
din 19.05.2015

mun. Chișinău

Plenul Consiliului Concurenței, acționând în temeiul art. 41 alin.(1) lit. s) al Legii concurenței nr. 183 din 11.07.2012, Hotărîrii Parlamentului nr. 179 din 12.07.2013 privind numirea în funcție a membrilor Plenului Consiliului Concurenței, precum și Hotărîrii Parlamentului nr. 220 din 27.09.2013 privind numirea în funcție a unui membru al Plenului Consiliului Concurenței,

ținînd cont de prevederile art.33 alin. (4) al Legii concurenței nr.183 din 11.07.2012,

DECIDE:

1. A aproba Raportul de activitate al Consiliului Concurenței pentru anul 2014.

Președintele Plenului
Consiliului Concurenței

Viorica CĂRARE

Raportul privind activitatea
Consiliului Concurenței
pentru anul 2014

Chișinău 2015

Cuprins:

Abrevieri și acronime	3
Introducere	4
Capitolul I. Contextul general al activității Consiliului Concurenței	6
1.1 Activitatea Consiliului Concurenței în 2014	6
1.2 Rolul și competențele Consiliului Concurenței	9
Capitolul II. Notificarea, autorizarea și evidența ajutorului de stat	12
2.1 Aspecte generale ale politicii ajutorului de stat	12
2.2 Notificarea și autorizarea ajutorului de stat	14
2.3 Evidența și raportarea ajutorului de stat	14
2.4 Sistemul informațional automatizat Registrul Ajutoarelor de Stat din Moldova	19
Capitolul III. Prevenirea și investigarea cazurilor de încălcare a legislației concurenței	23
3.1 Activitatea de examinare a cazurilor de încălcare a legislației concurențiale și a concentrărilor economice	23
3.2 Concurența neloyală și publicitatea	26
3.3 Prezentarea unor cazuri relevante de încălcare a legislației concurențiale	28
3.4 Cercetarea mediului concurențial național	31
3.5 Activitatea de avizare a actelor legislative și normative	32
3.6 Practica judiciară	35
Capitolul IV. Activitatea de perfecționare a cadrului normativ	39
4.1 Aprobarea actelor normative în domeniul concurenței și al publicității	39
4.2 Aprobarea actelor normative în domeniul ajutorului de stat	41
Capitolul V. Promovarea culturii concurențiale	46
5.1 Promovarea concurenței în dialogul cu autoritățile publice	46
5.2 Activitatea de informare și promovare în domeniul ajutorului de stat	48
5.3 Seminare, mese rotunde și ateliere de lucru organizate	51
5.4 Asigurarea transparenței activității Consiliului Concurenței	53
Capitolul VI. Consolidarea instituțională	55
6.1. Reorganizarea activității Consiliului Concurenței	55
6.2. Dezvoltarea capacităților funcționarilor publici	57
6.3. Aplicarea tehnologiei și a securității informaționale	59
Capitolul VII. Dezvoltarea relațiilor internaționale și de integrare europeană	61
7.1. Consolidarea parteneriatului în cadrul rețelelor internaționale	61
7.2. Stabilirea și dezvoltarea relațiilor de colaborare cu autoritățile publice similare de peste hotare	62
7.3 Participarea la implementarea proiectelor internaționale	65
Concluzii și direcții prioritare pentru 2015	67
Anexe	70

Abrevieri și acronime

Acord de Asociere	Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora pe de altă parte
ANPC	Agenția Națională pentru Protecția Concurenței
ANRCETI	Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației
ANRE	Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică
APL	Autorități publice locale
CNPF	Comisia Națională a Pieței Financiare
Banca Mondială	Grupul Băncii Mondiale
BNM	Banca Națională a Moldovei
CCA	Consiliul Coordonator al Audiovizualului
CEFTA	Acordul Central European de Comerț Liber
CNPF	Comisia Națională a Pieței Financiare
CSI	Comunitatea Statelor Independente
ICN	Rețea Internațională de Concurență
MO	Monitorul Oficial al Republicii Moldova
OCDE	Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
OMC	Organizația Mondială a Comerțului
ONG	Organizație neguvernamentală
PIB	Produsul Intern Brut
SIEG	Servicii de interes economic general
SIRASM	Sistemul informațional automatizat „Registrul ajutoarelor de stat”
SUA	Statele Unite ale Americii
UE	Uniunea Europeană

Introducere

Raportul anual de activitate al Consiliului Concurenței reprezintă documentul de sinteză asupra activităților desfășurate și sarcinilor îndeplinite în 2014. Aici se regăsește analiza celor mai importante progrese înregistrate, provocări și probleme ce urmează a fi depășite în următoarea perioadă.

Capitolul I evidențiază contextul general în care a activat Consiliul Concurenței în anul 2014, rolul și competențele legale exercitate.

Capitolul II al raportului este dedicat aspectelor ce se referă la un nou domeniu de responsabilitate al Consiliului Concurenței – ajutorul de stat. Respectarea și aplicarea Legii cu privire la ajutorul de stat contribuie la utilizarea eficientă și transparentă a banilor publici. În acest capitol este reflectată sinteza activităților legate de notificarea și autorizarea ajutorului de stat, evidența și raportarea ajutorului de stat, lansarea SIRASM-ului.

În *Capitolul III* este analizată una din principalele activități ale Consiliului Concurenței - prevenirea și investigarea cazurilor de încălcare a legislației concurenței. În acest capitol sunt oglindite cele mai importante investigații în cadrul Consiliului Concurenței cu privire la acordurile anticoncurențiale dintre agenții economici, abuzul de poziție dominantă pe piață, acțiunile și inacțiunile autorităților administrației publice ce limitează concurența, concentrările economice neautorizate, concurența neloială, precum și încălcările în domeniul publicității. De asemenea, în acest capitol sunt prezentate câteva cazuri relevante de încălcare a legislației concurențiale.

Tot în Capitolul III se regăsesc informații referitor la cercetarea mediului concurențial național, în vederea cunoașterii și studierii pieței în diverse domenii de interes public. Concomitent, în acest capitol este reflectată activitatea de avizare a proiectelor de acte legislative și normative, în vederea respectării prevederilor legale referitoare la concurență și ajutor de stat. În acest capitol este oglindită practica judiciară a Consiliului Concurenței, precum și prezentate cazuri relevante câștigate în instanțele de judecată.

În *Capitolul IV* se conține rezumatul activității de aprobare a actelor normative în domeniul concurenței și al ajutorului de stat. Documentele aprobate sunt armonizate cu prevederile acquis-ului comunitar.

În *Capitolul V* sunt reflectate acțiunile de promovare a culturii concurențiale în cadrul societății. Consiliul Concurenței și-a stabilit ca prioritate, în anul 2014, intensificarea dialogului cu autoritățile publice și instituțiile statului, urmărind obiectivul de familiarizare a acestora cu prevederile legislației în domeniul concurenței și al ajutorului de stat, precum și creșterea nivelului de transparență.

Totodată, a fost realizat un șir de măsuri importante pentru promovarea culturii concurențiale la nivelul întregii societăți.

În *Capitolul VI* sunt punctate activitățile desfășurate în vederea consolidării instituționale și perfecționării activității Consiliului Concurenței, privind dezvoltarea

capacităților și aptitudinilor angajaților, implementarea tehnologiei și a securității informaționale.

Una din sarcinile Consiliului Concurenței, în această perioadă de timp, a fost colaborarea internațională, expusă în conținutul *Capitolului VII*. Astfel, au fost inițiate, menținute și dezvoltate relațiile de colaborare cu diferite autorități și instituții din mai multe țări. De asemenea, Consiliul Concurenței a participat activ la evenimente în cadrul rețelelor internaționale din domeniul concurenței și la implementarea diferitor proiecte.

Raportul se încheie cu *compartimentul Concluzii și direcții prioritare pentru anul 2015*.

Capitolul I. Contextul general al activității Consiliului Concurenței

Anul 2014 a avut o importanță deosebită pentru activitatea Consiliului Concurenței, deoarece **anume în acest an autoritatea de concurență a devenit pe deplin funcțională**, în urma reorganizărilor realizate în 2012-2013. În perioada respectivă, a avut loc reformarea cadrului legislativ și instituțional din domeniul concurenței, prin adoptarea și implementarea Legii concurenței și Legii ajutorului de stat. Astfel, ANPC, odată cu modificarea cadrului legal din domeniu, a fost reorganizată în Consiliul Concurenței. În anul 2013 a fost aprobată de către Parlament, componența deplină a organului decizional - Plenul Consiliului Concurenței. În așa mod, după ce au fost parcurse aceste etape importante de reorganizare legislativă și instituțională, în 2014 s-a purces la etapa de angajare a funcționarilor din subdiviziunile structurale ale Consiliului Concurenței, conform Schemei de încadrare, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.278 din 21.11.2013.

Prin urmare, în 2014 s-a trecut la o nouă etapă de activitate a Consiliului Concurenței, după ce a fost finalizată etapa de tranziție și reorganizare. Astfel, în 2014, autoritatea a realizat activități în toate domeniile conform competențelor atribuite, în vederea edificării unui mediu concurențial adecvat principiilor economiei de piață, liberalizării sectoarelor economice și contracarării acțiunilor anticoncurențiale, promovării culturii concurențiale.

Activitatea Consiliului Concurenței în anul 2014, s-a bazat pe direcțiile de acțiuni prioritare, formulate în Raportul pentru 2012-2013, asigurând continuitatea abordărilor anterioare, în baza experienței acumulate și a obiectivelor de dezvoltare stabilite.

1.1 Activitatea Consiliului Concurenței în 2014

Un mediu concurențial atractiv pentru agenții economici are o influență directă asupra creșterii competitivității Republicii Moldova. Concurența este un motor al economiei, care asigură alocarea resurselor în cel mai eficient mod, având un impact semnificativ asupra sporirii calității și diversității bunurilor, serviciilor oferite consumatorilor, promovării inovației și implementării de noi tehnologii. Mediul concurențial sănătos contribuie semnificativ la depășirea crizelor economice prin corectarea dezechilibrelor pieței. Astfel, politicile în domeniul concurenței, armonizate la cele mai bune practici europene, contribuie la creșterea bunăstării întregii societăți. Asigurarea **protecției concurenței loiale** și menținerea unui cadru adecvat necesar valorificării tuturor factorilor de producție, **ține de competența statului, conform art. 126, alin (2), lit.b) din Constituția Republicii Moldova**. Prin urmare, toate autoritățile publice sunt obligate să promoveze concurența loială și să contribuie, în limita competențelor exercitate, la menținerea unui cadru legal-normativ și de reglementare adecvat principiilor economiei de piață. Totodată, semnarea **Acordului de Asociere a ridicat la cel mai înalt nivel de responsabilitate problemele și provocările în domeniul concurenței și al ajutorului de stat** în cadrul activității tuturor autorităților publice din Republica Moldova.

În perioada de raportare, **Consiliul Concurenței și-a intensificat efortul în direcția liberalizării și dereglementării piețelor**, în vederea creării unei economii de piață performante. Reducerea presiunii asupra actorilor de piață este o acțiune prioritară pentru Consiliul Concurenței, deoarece reglementarea excesivă reprezintă un obstacol în dezvoltarea economică. Reglementările presupun costuri directe impuse companiilor, dar și costuri indirecte, care uneori lipsesc din vizorul autorităților de reglementare, cu toate că ele pot depăși semnificativ costurile directe. Costurile indirecte creează impedimente la intrarea pe piață și limitează flexibilitatea companiilor. În așa mod, se reduce atractivitatea investițională a economiei Republicii Moldova per ansamblu, fiind strict necesară implicarea tuturor autorităților statului în asigurarea unui mediu favorabil dezvoltării economice și atragerii de investiții, lansării de noi afaceri, implementării de tehnologii avansate.

Acordul de Asociere, de asemenea, **evidențiază necesitatea liberalizării și îmbunătățirea accesului la diferite piețe**, transparența piețelor, dereglementarea activității mai multor domenii și sectoare: domeniul energetic; societatea informațională/servicii informatice; turism; domeniul culturii, politicii audio-vizualului și mass media; comerțul și aspectele legate de comerț; prestarea serviciilor; serviciile financiare; serviciile poștale și de curierat; serviciile de transport; achizițiile publice; proprietatea intelectuală, etc.

Astfel, în vederea impulsivării procesului de liberalizare a sectoarelor economice, Consiliul Concurenței în anul 2014, în parteneriat cu autoritățile publice centrale și de reglementare, **a lansat elaborarea Programului național în domeniul concurenței și al ajutorului de stat**, realizând prevederile Strategiei Naționale de dezvoltare „Moldova 2020”, precum și a obiectivelor din Acordul de Asociere, în materie de concurență și ajutor de stat. Pentru aceasta, la sfârșitul anului 2014 autoritatea a dat start unui dialog continuu de colaborare cu societatea, fiind contactate peste 140 de autorități publice administrative centrale și de reglementare, asociații profesionale și de business, ONG-uri din domeniul economic și juridic, în vederea familiarizării acestora cu politica statului în domeniul concurenței și al ajutorului de stat, precum și pentru identificarea barierelor anticoncurențiale și a domeniilor excesiv reglementate. În baza informațiilor acumulate și analizelor efectuate, în premieră pentru Republica Moldova, a fost calculat indicatorul care reflectă nivelul de concurență și gradul de reglementare a piețelor produselor, după Metodologia OCDE.

Indicatorul de reglementare a piețelor produselor este pentru Republica Moldova este de 2,56 (scara fiind de la 6 puncte – economie fără concurență, suprareglementată și până la 0 – economie complet dereglementată și expusă concurenței libere). Indicatorul respectiv pentru Republica Moldova, este **de 1,74 ori mai mare decât media țărilor-membre OCDE**. Estimarea OCDE la nivel internațional a indicatorului dat indică faptul că în condiții comparabile, o reducere a indicatorului respectiv cu 0,5 puncte se transformă într-o rată anuală medie cu o creștere de 0,3% a PIB-ului pe cap de locuitor. Consiliul Concurenței va monitoriza evoluția indicatorului respectiv în viitor și va formula propuneri

în vederea reducerii valorii acestuia prin liberalizarea și deschiderea sectoarelor economice către concurență, cu implicarea tuturor autorităților și instituțiilor publice în acest proces. Astfel, indicatorul de reglementare a piețelor produselor este punctul de pornire la elaborarea obiectivelor și acțiunilor necesare de a fi incluse în Programul național din domeniul concurenței și al ajutorului de stat.

O reușită importantă în 2014 a constituit-o **lansarea SIRASM-ului**. Acest sistem este o premieră la nivel mondial, **Consiliul Concurenței din Republica Moldova fiind prima autoritate de concurență din lume**, care a elaborat și a implementat un astfel de sistem informațional.

Implementarea SIRASM-ului a fost realizată cu suportul Băncii Mondiale. În urma lansării acestui sistem, experții europeni analizează replicarea acestei practici pozitive la nivelul Uniunii Europene.

Acest sistem informațional permite ținerea evidenței ajutoarelor de stat autorizate de către Plenul Consiliului Concurenței, în regim on-line, în vederea asigurării transparenței utilizării resurselor publice și ale persoanelor juridice care administrează, sub orice formă, bunuri ale statului sau ale unităților administrativ-teritoriale. Astfel, în 2014 a avut loc fortificarea implementării Legii ajutorului de stat (notificarea, autorizarea, raportarea și evidența ajutorului de stat), fiind întreprinse măsuri în vederea îndeplinirii angajamentelor asumate de către Republica Moldova pentru alinierea politicilor statului la acquis-ul comunitar în materie de ajutor de stat.

Tot în 2014, autoritatea și-a orientat activitatea spre **prevenirea și contracararea activității anticoncurențiale**. Astfel, au fost emise 69 de avize, majoritatea fiind cu obiecții și propuneri, inclusiv de înlăturare a clauzelor anticoncurențiale. Totodată, activitatea Consiliului Concurenței în anul respectiv s-a bazat pe implementarea **bunelor practici internaționale și a menținerii tendinței europene de concentrare a eforturilor autorităților de concurență**, în mod prioritar, **pe activități de prevenire a acțiunilor anticoncurențiale ale agenților economici** (acțiuni de advocacy și informare).

Acordul de Asociere prevede menținerea de către Republica Moldova a unei legislații cuprinzătoare în materie de concurență și ajutor de stat. În acest context, în anul 2014 a continuat procesul de îmbunătățire a cadrului legislativ național din domeniu, fiind **aprobat de către Plenul Consiliului Concurenței 12 acte normative** armonizate cu acquis-ul comunitar.

În perioada de raportare, **autoritatea și-a orientat activitatea spre promovarea și creșterea culturii concurențiale în cadrul întregii societăți**. Acest obiectiv a fost realizat prin organizarea a 46 de ședințe cu participarea reprezentanților mai multor autorități publice, ONG-uri și asociații de business în vederea informării cu privire la cadrul legal-normativ din domeniul concurenței și al ajutorului de stat, acordarea a 1 967 de consultații telefonice și 40 de consultații la sediul Consiliului Concurenței, semnarea a 5 acorduri de colaborare în domeniul concurenței și al ajutorului de stat cu mai multe autorități publice din Republica Moldova, realizarea unei conferințe internaționale și a 6 seminare, mese rotunde pe subiecte punctuale, participarea la diferite cursuri de instruire. Totodată, au fost

organizate 69 de întruniri consultative, dezbateri și ședințe publice. Consiliul Concurenței a fost mediatizat calitativ, acumulând 544 de materiale jurnalistice, apărute în diverse surse: tv, on-line și presa scrisă.

În vederea realizării sarcinii (specificate în Acordul de Asociere) de menținere de către Republica Moldova a unei autorități de concurență, independente din punct de vedere funcțional, dotată cu resursele necesare, în anul 2014, **au fost create subdiviziunile structurale noi și reformate cele existente**, angajați noi specialiști în diferite domenii, conform competențelor respective. Pentru personalul nou-încadrat au fost organizate cursuri de instruire (în țară și peste hotare) cu scopul dezvoltării cunoștințelor și consolidării capacităților profesionale.

Tot în anul 2014 au fost realizate activități importante de **consolidare a parteneriatelor internaționale cu autoritățile de concurență din diferite țări** (Estonia, Federația Rusă, Letonia, România, Slovacia, SUA, Ucraina, Ungaria), prin schimb de experiență, preluarea bunelor practici și consolidarea capacității instituționale. Activitatea **Consiliului Concurenței a fost apreciată și premiată la nivel internațional de Banca Mondială**, la Washington, SUA în cadrul concursului anual „Acțiuni în domeniul promovării concurenței”.

De asemenea, Consiliul Concurenței a participat activ în cadrul rețelelor internaționale din domeniul concurenței, inclusiv cu prezentarea de comunicări și participare la dezbateri.

Este de menționat faptul că în 2014, **Consiliul Concurenței a devenit furnizor de expertiză la nivel internațional**, prin oferirea consultanței în politici de ajutor de stat pentru **autoritățile publice din Ucraina**.

Pe parcursul perioadei de raportare, Consiliul Concurenței a beneficiat de **sprijinul Uniunii Europene și Banca Mondială**, în cadrul diferitor proiecte de asistență tehnică în vederea dezvoltării capacității instituționale și schimbului de experiență.

Întreaga activitate a Consiliului Concurenței în anul 2014 a fost, astfel, orientată spre respectarea regulilor concurențiale, consolidarea poziției și asigurarea transparenței instituției pe toate domeniile de competență și atribuții exercitate.

1.2 Rolul și competențele Consiliului Concurenței

Consiliul Concurenței este o autoritate publică autonomă, responsabilă față de Parlament, ce asigură aplicarea și respectarea legislației din domeniul concurenței, al ajutorului de stat și al publicității în limitele competenței sale.

Rolul autorității de concurență este de a garanta funcționarea normală și corectă a piețelor prin aplicarea eficientă a regulilor de concurență pentru ca în final să se asigure o promovare cât mai bună a intereselor consumatorilor.

Misiunea este de a aplica măsuri eficiente pentru menținerea unui mediu concurențial funcțional.

Viziunea: o economie de piață eficientă și dinamică întemeiată pe recunoașterea și respectarea valorilor și principiilor concurenței, ca factor de progres, dezvoltare durabilă și bunăstare.

Valorile pe care se bazează activitatea autorității sunt: independența, responsabilitatea, profesionalismul, eficiența, integritatea.

Consiliul Concurenței, în conformitate cu legislația în vigoare, are următoarele **atribuții de bază**:

- promovează cultura concurențială;
- elaborează actele normative necesare pentru implementarea legislației din domeniul concurenței, al ajutorului de stat și al publicității, în limitele competenței sale;
- avizează proiectele de acte legislative și normative ce pot avea impact anticoncurențial;
- sesizează organele competente privind incompatibilitatea actelor legislative și normative cu legislația din domeniul concurenței, al ajutorului de stat și al publicității, în limitele competenței sale;
- investighează practicile anticoncurențiale, concurența neloială și alte încălcări ale legislației din domeniul concurenței, al ajutorului de stat și al publicității, în limitele competenței sale;
- constată încălcări ale legislației din domeniul concurenței, al ajutorului de stat și al publicității, impune măsuri interimare în vederea încetării încălcărilor denunțate, impune măsuri corective și aplică sancțiuni pentru comiterea încălcărilor, în limitele competenței sale;
- adoptă decizii prevăzute de lege pentru cazurile de concentrări economice;
- autorizează, monitorizează și raportează ajutorul de stat;
- înaintează în instanța de judecată acțiuni privind cazurile ce țin de competența sa;
- realizează alte atribuții în conformitate cu legislația din domeniul concurenței, al ajutorului de stat și al publicității, în limitele competenței sale.

Pentru realizarea acestor atribuții, care contribuie la creșterea economiei naționale și sporirea bunăstării consumatorilor, Consiliul Concurenței este investit cu putere de luare a deciziilor, de reglementare, exceptare, interdicție, intervenție, control și sancționare, în limitele stabilite de legislație.

Consiliul Concurenței este format, conform Legii concurenței nr.183 din 11.07.2012, din conducere, aparat executiv care este constituit din subdiviziuni specializate și operaționale, și filiale teritoriale.

Consiliul Concurenței este condus de Plen, care este un organ colegial decizional compus din 5 membri, inclusiv un președinte și doi vicepreședinți, care sunt, respectiv, președinte și vicepreședinți ai Consiliului Concurenței. La nivelul autorității de concurență deciziile sunt adoptate de Plenul Consiliului Concurenței.

În desfășurarea activităților de investigare și luare a deciziilor, Consiliul Concurenței este independent de alte autorități ale administrației publice.

Totodată, în vederea exercitării funcțiilor și atribuțiilor sale, Consiliul Concurenței colaborează cu autoritățile publice locale și centrale, autoritățile de reglementare, precum și cu autoritățile de forță.

Astfel, anul 2014 a avut o importanță deosebită pentru: i) consolidarea instituțională a Consiliului Concurenței; ii) promovarea culturii concurențiale în cadrul societății; iii) inițierea dialogului cu autoritățile publice și mediul de afaceri în scopul elaborării Programului național din domeniul concurenței și al ajutorului de stat, în vederea dezvoltării unui climat economic atractiv și echitabil, deschis pentru lansarea și dezvoltarea afacerilor; iv) dezvoltarea parteneriatelor bilaterale și multilaterale, consolidarea imaginii Consiliului Concurenței la nivel internațional.

Capitolul II. Notificarea, autorizarea și evidența ajutorului de stat

Anul 2014 a fost unul de fortificare a implementării politicii ajutorului de stat. Ajutorul de stat este un instrument important al politicii de stat în domeniul concurenței, determinând semnificativ comportamentul agenților economici. În Republica Moldova, Legea cu privire la ajutorul de stat a fost aprobată la 15.06.2012 și a intrat în vigoare la data de 16.08.2013. Ulterior, întru implementarea legii nominalizate, au fost elaborate și aprobate 21 de acte normative. Astfel, **Consiliul Concurenței al Republicii Moldova este prima autoritate din CSI care a implementat legislația cu privire la ajutorul de stat.**

Lansarea SIRASM-ului a constituit o componentă importantă în vederea asigurării funcționării unui sistem performant, transparent și eficient de evidență a ajutorului de stat.

2.1 Aspecte generale ale politicii ajutorului de stat

Prevederile legale privind ajutorul de stat sunt parte componentă a politicii de concurență. Respectarea și aplicarea lor contribuie la dezvoltarea economică a Republicii Moldova și la utilizarea eficientă a banilor publici.

Ajutor de stat este orice măsură de sprijin care întrunește următoarele condiții cumulative:

- a) este acordată din resurse de stat sau din resursele administrativ teritoriale, sub orice formă
- b) conferă beneficiarului un avantaj economic care nu ar fi fost obținut în condiții normale de piață
- c) este acordată în mod selectiv
- d) denaturează sau riscă să denatureze concurența

Modalitățile de acordare a ajutorului de stat sunt de mai multe tipuri, inclusiv: subvenții și/sau subsidii; anulare sau preluare de datorii; scutiri, reduceri, amânări sau eșalonări la plata impozitelor și taxelor; acordarea unor împrumuturi cu dobânzi preferențiale; acordarea de garanții în condiții preferențiale; investiții ale furnizorului, dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipată de către un investitor privat prudent; reducerile de preț la bunurile și serviciile furnizate, inclusiv la vânzarea unor bunuri mobile și imobile sub prețul pieței.

În anul 2014 la Consiliul Concurenței au fost raportate mai mult de 500 de măsuri de sprijin acordate întreprinderilor de către furnizorii de ajutor de stat, în perioada 01.01.2011-16.08.2013.

În Republica Moldova performanța mecanismului de acordare a ajutorului de stat este determinată de următoarele provocări: 1) neconcordanța ajutorului acordat anterior, cu prevederile acquis-ului comunitar; 2) transparența insuficientă în mecanismul precedent de acordare a ajutorului de stat; 3) insuficiența fundamentării deciziei acordării ajutorului de stat pe o analiză economică a efectelor acestuia.

Mecanismul acordării ajutorului de stat poate avea un impact negativ asupra economiei țării. Astfel, efectele problemelor nominalizate sunt:

1. Riscul distorsionării semnificative a concurenței

Intervenția statului, prin acordarea măsurilor de sprijin unor întreprinderi, poate distorsiona semnificativ mediul concurențial. Iar aceasta duce la reducerea bunăstării sociale și nerespectarea principiului echității și legalității.

2. Pericolul neonorării angajamentelor prevăzute în acordurile internaționale

În conformitate cu Acordul de Asociere, Republica Moldova și-a asumat angajamente în domeniul ajutorului de stat. Aceleași angajamente au fost asumate și prin alte acte internaționale. Astfel, prin ratificarea Acordului de amendare și aderare la CEFTA, Republica Moldova a acceptat faptul că orice ajutor acordat de către o parte sau din resursele statului, indiferent de forma lui, care distorsionează sau amenință să distorsioneze concurența prin favorizarea anumitor bunuri, în măsura în care poate afecta comerțul dintre partea implicată și alte părți ale acestui Acord, va fi incompatibil cu funcționarea corespunzătoare a Acordului. În afară de acordurile internaționale care conțin prevederi directe referitor la ajutoarele de stat, Republica Moldova a ratificat o serie de acte internaționale care vizează diverse forme ale ajutoarelor de stat.

Nerespectarea acestor obligații poate duce la aplicarea unor măsuri de represalii, de care, de regulă suferă cele mai competitive ramuri, orientate spre export. Totodată, aceasta poate influența negativ procesul de integrare europeană a Republicii Moldova, precum și crearea unei imagini nefavorabile a țării pe plan internațional.

3. Riscul utilizării ineficiente a resurselor publice

Resursele publice sunt limitate și ele trebuie alocate astfel încât să satisfacă nevoile prioritare ale țării. În cazul unui mecanism de acordare a ajutorului de stat cu performanță scăzută, are loc o alocare ineficientă a resurselor publice. Dacă resursele nu sunt alocate conform unor obiective clar stabilite are loc dispersarea eforturilor statului. Ca urmare, resursele statului nu sunt direcționate către acele obiective cu impact semnificativ, care pot produce efecte benefice de interes general. În lipsa unei analize economice adecvate pot fi acordate ajutoare ilegale sau ajutoarele de stat pot fi utilizate abuziv. Aceasta poate contribui la distorsionarea durabilă a concurenței, la accentuarea semnificativă a disparităților sociale și/sau regionale și/sau generarea efectelor negative asupra mediului concurențial.

Ajutorul de stat este o componentă importantă a politicii statului în vederea asigurării unui mediu concurențial sănătos. În acest context, Consiliul Concurenței acordă o atenție deosebită acestui domeniu, asigurând implementarea Legii ajutorului de stat, precum și pentru excluderea unor potențiale riscuri în vederea asigurării unui mediu concurențial sănătos.

2.2 Notificarea și autorizarea ajutorului de stat

Autoritățile administrației publice sau orice persoană juridică care administrează direct ori indirect resurse ale statului sau ale unităților administrativ-teritoriale au obligația, în calitate de furnizor și/sau inițiator de ajutor de stat, să notifice Consiliul Concurenței orice intenție de a acorda un ajutor de stat nou sau de a modifica un ajutor de stat existent. Nu se notifică ajutoarele de minimis, cu caracter social și cele pentru remedierea pagubelor cauzate de calamități naturale sau de alte situații excepționale, sectorul agricol.

Notificarea ajutorului de stat se efectuează prin intermediul completării de către inițiatorul și/sau furnizorul ajutorului de stat a Formulelor generale de notificare și după caz și a formularelor speciale de notificare pe categorii de ajutor. La solicitarea furnizorului și/sau a inițiatorului ajutorului de stat, Consiliul Concurenței acordă asistență tehnică de specialitate la elaborarea sau modificarea unei scheme de ajutor de stat.

După examinarea notificării, Consiliul Concurenței, în termenele stabilite de lege, ia una dintre următoarele decizii: decizia prin care constată că măsura notificată nu constituie un ajutor de stat; decizia de autorizare a ajutorului de stat, dacă se constată că măsura notificată nu prezintă îndoieli privind compatibilitatea sa cu mediul concurențial normal; decizia de inițiere a procedurii de examinare a cazului de încălcare a legislației din domeniul ajutorului de stat, dacă măsura propusă prezintă îndoieli privind compatibilitatea acesteia cu mediul concurențial normal.

Pe parcursul anului 2014 Consiliul Concurenței a examinat 19 notificări privind măsurile de sprijin acordate, dintre care 12 au fost finalizate. Astfel, s-a constatat faptul că 4 măsuri de sprijin nu constituie ajutor de stat, iar altele 8 au fost autorizate.

Raportul detaliat privind ajutorul de stat va fi prezentat Parlamentului, Guvernului și publicat în Monitorul Oficial, conform art.21, al.(3) și (4) din Legea cu privire la ajutorul de stat.

2.3 Evidența și raportarea ajutorului de stat

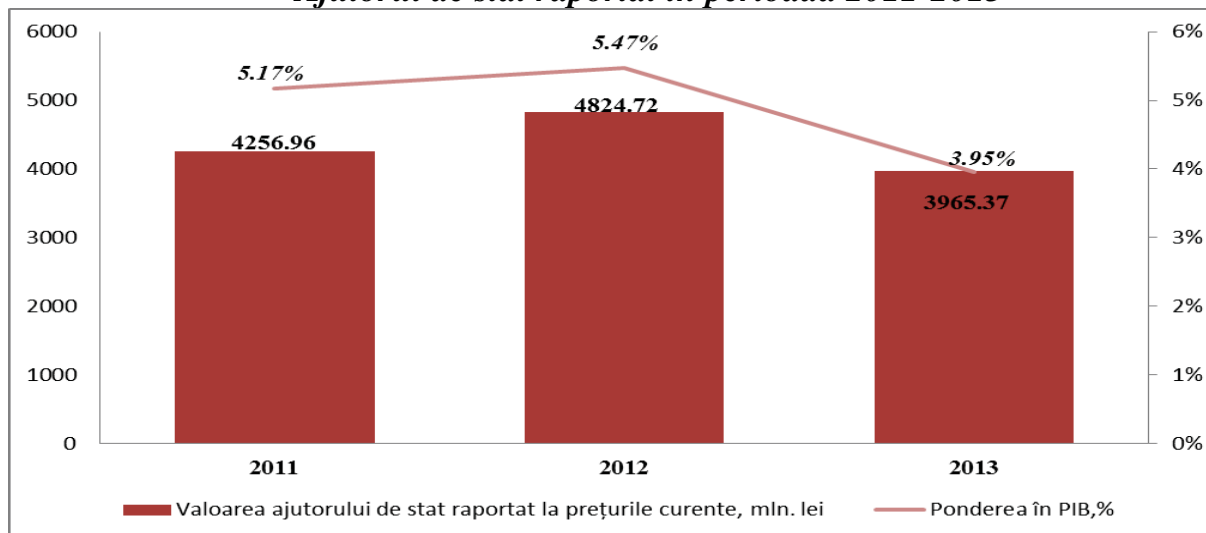
În anul 2014, a avut loc prima raportare a ajutoarelor de stat acordate în perioada 01.01.2011-16.08.2013. Potrivit art.23 alin.(2) din Legea nr.139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat, furnizorii de ajutor de stat urmau în termen de 12 luni de la intrarea în vigoare a acesteia să prezinte Consiliului Concurenței informația privind ajutoarele de stat acordate până la intrarea în vigoare a legii nominalizate.

Ajutorul de stat acordat în perioada 01.01.2011-16.08.2013 cuprinde totalitatea măsurilor identificate pentru această perioadă, inclusiv măsurile de ajutor de stat a căror valoare s-a situat sub pragul de minimis prevăzut în legislație (2 mln. lei). Valoarea ajutorului de stat acordat în perioada 2011-2013 este prezentat în figura nr.1.

Astfel, se constată că valoarea ajutorului de stat acordat în perioada de raportare s-a majorat de la 4 256,96 mln. lei în anul 2011 la 4 824,72 mln. lei în anul 2012. Acest fapt a fost datorat creșterii accentuate a ajutorului de stat pentru dezvoltare regională. Însă, în anul 2013 acesta s-a micșorat până la 3 965,37 mln. lei.

Figura nr.1

Ajutorul de stat raportat în perioada 2011-2013

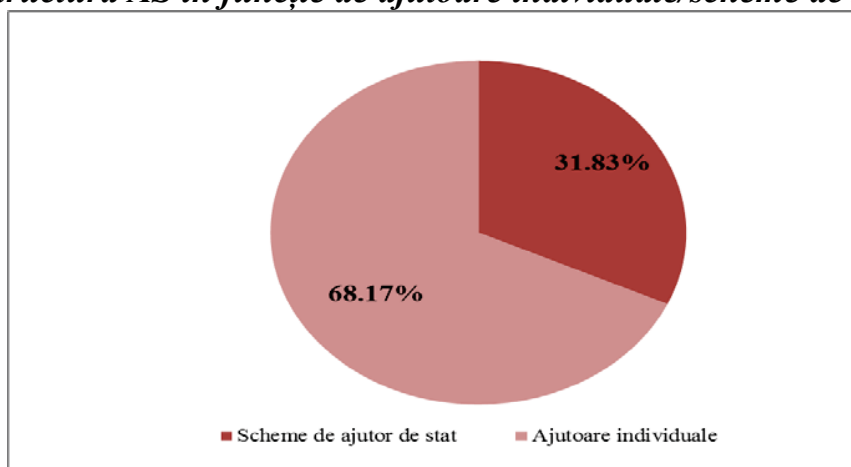

Valoarea ajutorului de stat reflectat în figura 1 include ajutorul de stat cu caracter social și cel pentru înlăturarea efectelor cauzate de dezastrele naturale, însă ponderea acestora a fost nesemnificativă, constituind în mediu doar 1,3% din totalul ajutorului de stat acordat în perioada de raportare.

Cât privește ponderea ajutorului de stat total în PIB, se constată aceeași tendință de creștere, de la 5,17% în anul 2011 la 5,47% în anul 2012. Iar în anul 2013 aceasta a scăzut până la 3,95%. În perioada 2011-2013, întreprinderile au beneficiat de măsuri de sprijin acordate ca ajutoare individuale și scheme de ajutor de stat deschise mai multor beneficiari. Astfel, în perioada respectivă cele mai multe măsuri de sprijin au fost acordate ca ajutoare individuale fiind 68,17% din numărul total de măsuri acordate.

Figura nr.2

Structura AS în funcție de ajutoare individuale/scheme de AS

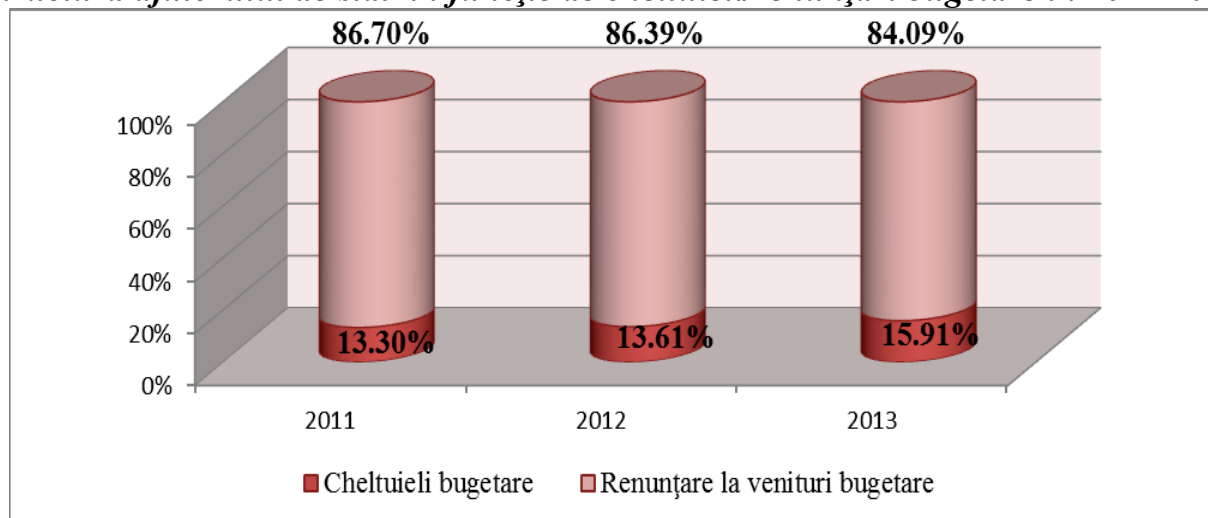

Din punct de vedere valoric au prevalat schemele de ajutor de stat (fiind circa 92% din total). Pentru acordarea ajutoarelor de stat, furnizorii pot utiliza diverse modalități de

sprijinire a beneficiarilor. În funcție de politica publică într-un anumit domeniu și de specificul întreprinderilor ce se dorește a fi sprijinite, furnizorul alege un instrument de acordare care oferă cea mai bună posibilitate de îndeplinire a obiectivului propus. În perioada 2011-2013, cea mai mare pondere a ajutoarelor de stat oferite de furnizori au fost cele de natura renunțării la veniturile bugetare, fiind mai mult de 84% din totalul ajutorului acordat.

Figura nr. 3

Structura ajutorului de stat în funcție de cheltuieli/renunțări bugetare în 2011-2013

Aceasta s-a datorat în special valorii mari a ajutoarelor de stat acordate sub forma scutiilor, reducerilor, amânărilor sau eşalonărilor la plata impozitelor și taxelor, constituind 81,93% din totalul ajutoarelor de stat acordate.

Este de remarcat faptul că măsurile de ajutor de stat de natură fiscală sunt considerate de către Comisia Europeană mai nocive pentru mediul concurențial.

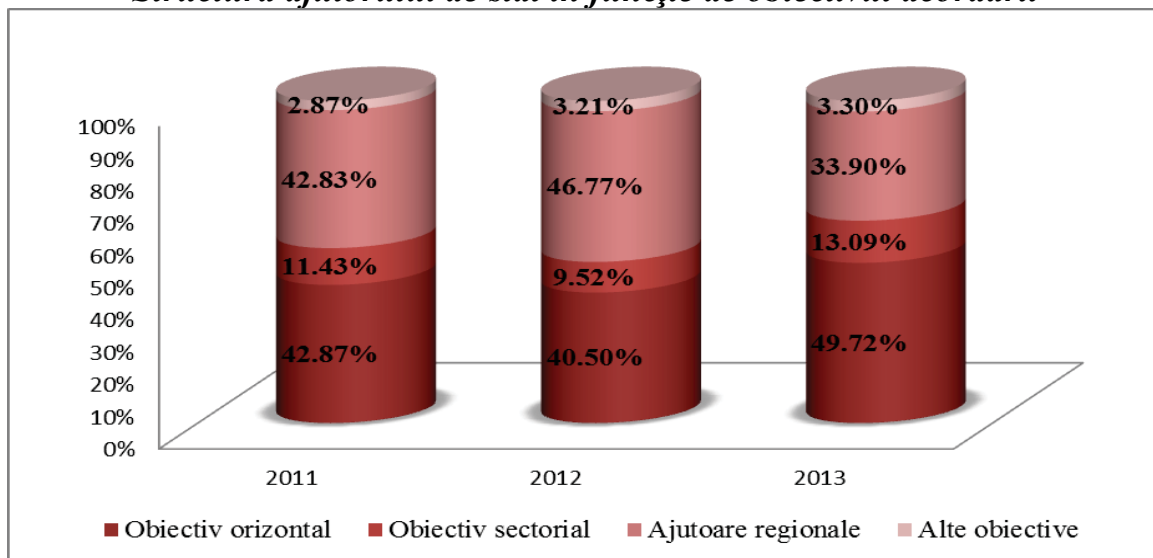
În conformitate cu Legea cu privire la ajutorul de stat nr.139 din 15.06.2012, acordarea ajutorului de stat, cu excepția derogărilor stabilite la art.4 și art.5 din legea menționată, este considerată incompatibilă cu mediul concurențial.

Categoriile de ajutor de stat care pot fi considerate compatibile cu mediul concurențial sunt menționate în art.5 alin.(1) din legea nominalizată. Cele mai multe ajutoare de stat au fost acordate pe obiective orizontale și regionale. Structura ajutorului de stat conform obiectivului principal de acordare este prezentată în Figura 4.

Potrivit informației prezentate de furnizorii de ajutor de stat, rezultă că în perioada analizată mai mult de 50% din valoarea ajutorului de stat acordat pe obiective orizontale a fost pentru prestarea serviciilor de interes economic general.

În contextul celor expuse mai sus, ajutoarele de stat orizontale și regionale au un impact nesemnificativ asupra mediului concurențial și din aceste considerente sunt mai tolerate în comparație cu ajutoarele de stat sectoriale.

Structura ajutorului de stat în funcție de obiectivul acordării

Cât privește ajutorul de stat acordat de APL, se observă un caracter neuniform al nivelului de raportare de către APL (figura nr.5). Acest calcul a constituit raportul dintre numărul total de APL ce au raportat ajutorul de stat la numărul total APL din unitatea administrativ-teritorială respectivă.

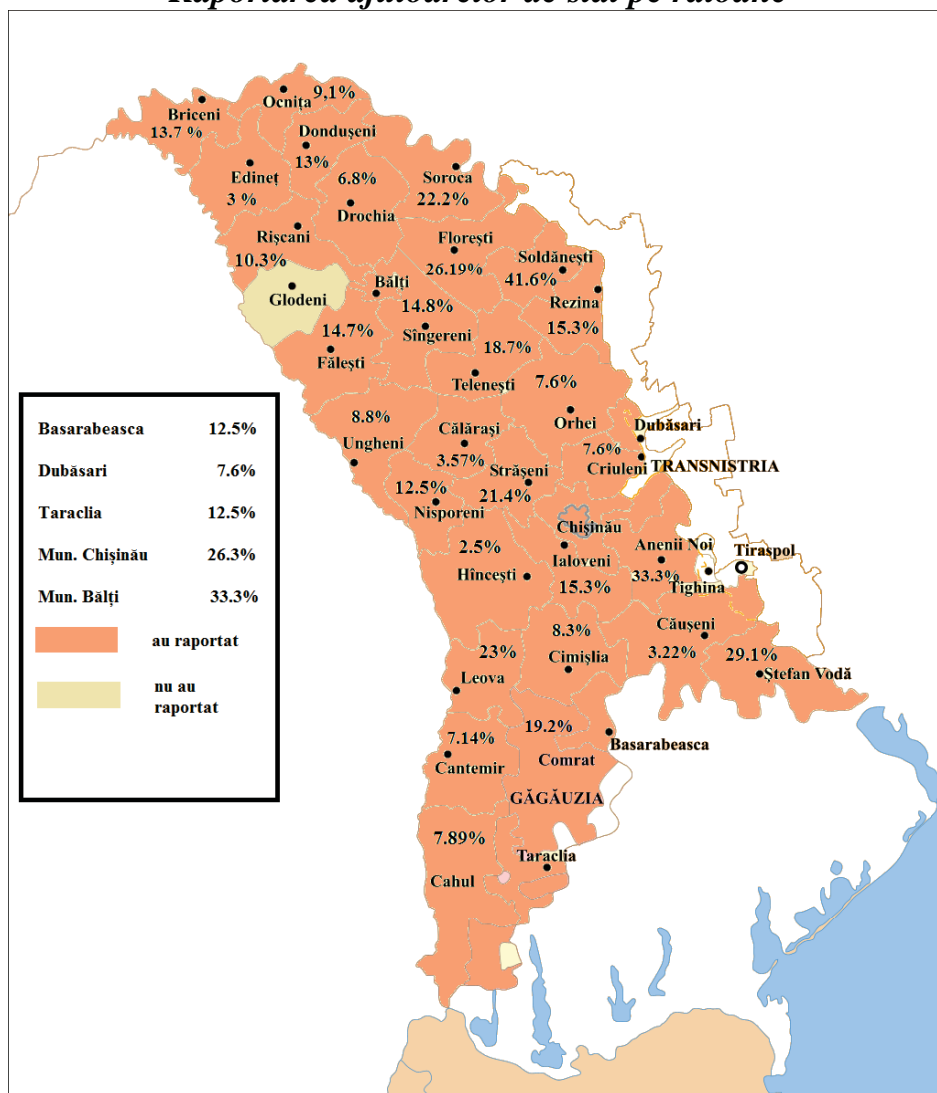
Unitățile administrativ-teritoriale cu cea mai mare pondere de raportare a ajutorului de stat de către APL sunt mun. Bălți, raioanele Anenii Noi și Șoldănești ajungând la un nivel de raportare mai mare de 30%.

Totodată, se poate remarca faptul că raioanele cu cel mai mic nivel de raportare pe țară sunt Hâncești, Căușeni, Călărași și Edineț. De asemenea, se poate constata că doar APL-urile dintr-un singur raion nu au raportat ajutoarele de stat Consiliului Concurenței în perioada de referință, chiar dacă au fost realizate mai multe acțiuni de informare în acest context.

Cât privește raportarea ajutorului de stat din partea autorităților publice centrale, conform anexei nr.1, din numărul total de autorități, 22 au raportat ajutoarele de stat acordate în perioada de referință, iar 12 autorități au menționat că nu au acordat ajutoare de stat.

În anul 2014 a avut loc prima inventariere a ajutorului de stat acordat în Republica Moldova. Aceasta a fost realizată în baza informației prezentate de către circa 167 furnizorii de ajutor de stat: autorități publice centrale, autorități publice locale de nivel I și II, etc. Totodată, unii beneficiari au informat Consiliul Concurenței despre ajutoarele de stat primite în perioada de raportare.

Raportarea ajutoarelor de stat pe raioane

Ținând cont că anul 2014 a fost primul an de raportare a ajutorului de stat furnizorii au întâmpinat unele dificultăți la identificarea măsurilor de sprijin acordate de către aceștia ce constituie ajutor de stat și la completarea formularelor de raportare a ajutorului de stat. De asemenea, la unii furnizori de ajutor de stat lipsea evidența măsurilor de sprijin acordate în perioada de raportare.

Pentru depășirea acestor dificultăți, au fost organizate mai multe ședințe cu furnizorii de ajutor de stat și a fost acordată asistență tehnică furnizorilor atât la sediul Consiliului Concurenței, cât și la telefon.

Măsurile de sprijin nominalizate nu au fost examinate prin prisma prevederilor Legii nr.139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat. Însă, având în vedere angajamentele asumate de Republica Moldova din Acordul de Asociere, schemele date de ajutor de stat

urmează a fi aliniate pe parcursul la 8 ani la acquis-ul comunitar în domeniul ajutorului de stat.

Odată cu intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat nr.139 din 15.06.2012, ajutoarele de stat acordate de furnizori sunt evaluate în conformitate cu prevederile actelor legislative și normative din domeniul ajutorului de stat.

2.4 Sistemul informațional automatizat Registrul Ajutoarelor de Stat din Moldova

Crearea SIRASM-ului a fost impusă de necesitatea creșterii transparenței în operațiunile de acordare a ajutorului de stat, contribuind la minimizarea impactului negativ al ajutorului de stat asupra concurenței și a comerțului internațional, precum și la adaptarea legislației Republicii Moldova la legislația Uniunii Europene.

Sistemul respectiv are drept scop asigurarea formării resursei informaționale în domeniul ajutorului de stat, fiind menit autorităților publice – furnizorilor, pentru automatizarea notificării și raportării ajutoarelor de stat, precum și beneficiarilor ajutorului de stat.

Elaborarea și implementarea Sistemului informațional va contribui la creșterea nivelului de utilizare eficientă a resurselor statului prin: reducerea costurilor de implementare a Legii privind ajutorul de stat; creșterea eficienței utilizării banilor publici; asigurarea transparenței în utilizarea banilor publici; facilitarea implementării Legii cu privire la ajutorul de stat și Legii concurenței; promovarea culturii concurențiale; îmbunătățirea mediului concurențial.

Reducerea costurilor de implementare a Legii privind ajutorul de stat

Atingerea obiectivului dat se va efectua la 3 niveluri: 1. de țară; 2. de raion; 3. de furnizori de ajutor de stat. Aceasta fiind posibilă datorită următoarelor realizări:

- Economisirea timpului și resurselor financiare la includerea informației în Inventarul ajutoarelor de stat*

Raportarea se planifică a fi efectuată online prin intermediul sistemului SIRASM. Sistemul prevede ca informația din formularele de raportare corecte și complete să fie introdusă automatizat în inventar. Aceasta va permite reducerea timpului pentru includerea informației în inventar și a cheltuielilor suportate la efectuarea acțiunilor date. De remarcat este faptul că la prima raportare a ajutorului de stat desfășurată în anul 2014, resursele publice (anume fondul de salarizare a funcționarilor publici) utilizate la includerea informației în inventar au constituit 3,65% din fondul total de salarizare a funcționarilor publici din subdiviziunile de ajutor de stat ale Consiliului Concurenței.

- Economisirea resurselor financiare din corespondență*

Pe parcursul anului 2014, pentru notificarea și raportarea ajutoarelor de stat, în total au fost cheltuiți circa 15500 lei ceea ce constituie 0,5% din cheltuielile totale ale autorității. Implementarea eficientă a SIRASM va permite economisirea resurselor financiare cheltuite

pentru serviciile poștale. Astfel, pe viitor se planifică creșterea economisirilor din contul majorării numărului de notificări și raportări examinate de Consiliul Concurenței.

Economisirea resurselor financiare din convorbirile telefonice, fiind utilizată mesageria SIRASM

În anul 2014, funcționarii publici din cadrul autorității au acordat circa 1 940 consultații la telefon furnizorilor de ajutor de stat, referitor la raportarea și notificarea ajutoarelor de stat. Durata medie a unei consultații fiind de 5-6 min. Astfel, în total fiind suportate cheltuieli pentru convorbirile telefonice de 4 114 lei, ceea ce constituie 0,13% din cheltuielile totale. Sistemul prevede o mesagerie care va permite reprezentantului Consiliului Concurenței să comunice cu furnizorul, fapt care va duce la micșorarea cheltuielilor nominalizate cu cel puțin 25% în primii ani ai implementării sistemului.

Creșterea eficienței utilizării banilor publici

Aceasta se va realiza prin elaborarea concluziilor și recomandărilor care se vor regăsi în Inventarul ajutorului de stat, monitorizarea utilizării banilor publici conform destinației, argumentarea economică a măsurilor de sprijin.

Transparența utilizării resurselor de stat

Prin adoptarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova 2020” aprobată prin Legea nr.166 din 11.07.2012, Parlamentul Republicii Moldova recunoaște concurența ca un factor vital pentru dinamizarea economiei naționale, îmbunătățirea mediului de afaceri și sporirea atractivității acestuia atât pentru lansarea noilor afaceri, cât și pentru dezvoltarea lor.

Crearea SIRASM este impusă de necesitatea creșterii transparenței în operațiunile de acordare a ajutorului de stat, contribuind la minimizarea impactului negativ al ajutorului de stat asupra concurenței și a comerțului internațional, precum și racordarea legislației Republicii Moldova la legislația Uniunii Europene.

Prin crearea SIRASM vor fi atinse următoarele obiective: acordarea necesarului de informație relevantă domeniului la nivel central, raional/municipal și instituțional, precum și specialiștilor din domeniu și publicului interesat (acte normative, rapoarte, practică judiciară, etc.) în vederea promovării culturii concurențiale; acordarea de suport conducătorilor de instituții, responsabililor din raioane, personalului ministerelor în monitorizarea, prognozarea situației și luarea deciziilor; asigurarea vizualizării informației stocate (cu diferite niveluri de acces), generarea de rapoarte predefinite și specifice.

SIRASM va genera date statistice din domeniul ajutorului de stat care vor fi plasate pe pagina web a Consiliului Concurenței. Informația respectivă va clasifica ajutorul de stat acordat în Republica Moldova după următoarele criterii: valoarea totală, obiectivele, formele și regiunile țării unde sunt distribuite ajutoarele de stat.

Furnizorii de ajutor de stat vor dispune de o sursă credibilă care va oferi date din domeniu într-un timp util pentru luarea deciziilor eficiente privind modalitatea de alocare a ajutoarelor de stat. Cât privește oferirea informației relevante potențialilor investitori, aceștia având la dispoziție informația plasată pe site-ul Consiliului Concurenței vor putea

investi în regiunea/regiunile unde statul acordă subvenții sau facilități fiscale pentru crearea noilor locuri de muncă.

SIRASM va contribui la instituirea unui sistem de monitorizare a ajutoarelor de stat și va crea premisele necesare pentru realizarea sarcinii principale – punerea în aplicare a mecanismului de monitorizare a impactului ajutorului de stat asupra mediului concurențial.

Facilitarea implementării eficiente a Legii cu privire la ajutorul de stat

SIRASM va dispune de opțiunea de a identifica grupurile de întreprinderi care, conform legislației cu privire la ajutorul de stat, reprezintă același beneficiar. Totodată, opțiunea respectivă va permite Consiliului Concurenței să depisteze valoarea ajutorului excedentar care depășește valorile admisibile conform prevederilor legislației.

Adaptarea procedurii electronice de notificare și raportare la cerințele Comunității Europene

Procesul de integrare europeană a Republicii Moldova, presupune racordarea economiei țării la cerințele UE. Elaborarea și implementarea SIRASM contribuie la conformarea procedurii electronice de notificare și raportare a ajutoarelor de stat la cerințele Comunității Europene.

Până la sfârșitul anului 2014 au fost conectați la SIRASM 26 de furnizori de ajutor de stat – APL. În anexa nr.2 sunt prezentate schematic Autoritățile Publice Centrale care au desemnat responsabilii de implementare a SIRASM și care au primit parolele de acces în sistem.

Cât privește implicarea furnizorilor de ajutor de stat – APL, până în prezent din 938 de furnizori de ajutor de stat 510 autorități au desemnat persoanele responsabile de implementarea SIRASM. În tabelul nr.2 este prezentată informația succintă privind acoperirea SIRASM pe raioane și municipii.

Toți furnizorii de ajutor de stat din mun. Comrat, raioanele Sângerei, Telenești, Glodeni și Ștefan Vodă au desemnat persoanele responsabile de utilizarea SIRASM pe când cea mai mică rată de penetrare se înregistrează în raioanele Râșcani și Anenii Noi, chiar dacă au fost depuse, în acest sens, toate eforturile de către Consiliul Concurenței.

Tabelul nr. 1

Acoperire SIRASM

Nr.	Municipiu/Raion	Acoperire, %	Nr.	Municipiu/Raion	Acoperire, %
1.	Mun. Comrat	100	19.	Ociña	41
2.	Sângerei	100	20.	Hâncești	35
3.	Telenești	100	21.	Mun. Chișinău	35
4.	Glodeni	100	22.	Drochia	35
5.	Ștefan Vodă	100	23.	Cantemir	32
6.	Strășeni	96	24.	Călărași	31
7.	Leova	96	25.	Taraclia	31
8.	Dondușeni	96	26.	Nisporeni	29
9.	Cahul	90	27.	Cimișlia	29
10.	Căușeni	81	28.	Orhei	28
11.	Mun. Bălți	67	29.	Ialoveni	19
12.	Basarabesca	62	30.	Dubăsari	17
13.	Șoldănești	58	31.	Briceni	15
14.	Soroca	58	32.	Criuleni	12
15.	Fălești	53	33.	Rezina	12
16.	Florești	46	34.	Râșcani	7
17.	Edineț	46	35.	Anenii Noi	7
18.	Ungheni	44			

Implementarea eficientă Legii privind ajutorul de stat va contribui la obținerea următoarelor rezultate pozitive: 1) economisirea resurselor publice prin: reducerea cheltuielilor legate de corespondență și de convorbirile telefonice și economisirea resurselor financiare la includerea informației în Inventarul ajutoarelor de stat; 2) transparența sporită în utilizarea banilor publici prin: plasarea informației privind ajutoarele de stat acordate pe pagina web a autorității; acordarea necesarului de informație relevantă specialiștilor din domeniu și publicului interesat în vederea promovării culturii concurențiale; acordarea de suport conducătorilor de instituții în monitorizarea, prognozarea situației și luarea deciziilor; 3) promovarea culturii concurențiale prin informarea furnizorilor de ajutor de stat despre posibilitatea notificării și raportării ajutoarelor de stat prin SIRASM; 4) îmbunătățirea mediului concurențial prin reducerea ajutorului de stat care ar distorsiona mediul concurențial normal.

Capitolul III. Prevenirea și investigarea cazurilor de încălcare a legislației concurenței

Unul din obiectivele de bază al Consiliului Concurenței constă în prevenirea și contracararea activității anticoncurențiale, obiectiv stabilit în Programul Dezvoltării Strategice pentru 2012-2014 a instituției. În acest context, activitatea Consiliului Concurenței s-a axat pe mai multe direcții, inclusiv contracararea încălcărilor anticoncurențiale, analiza și autorizarea concentrărilor economice, avizarea proiectelor de acte normative și legislative.

Astfel, în perioada de raportare, Consiliul Concurenței a examinat 62 de cazuri de încălcare a legislației concurențiale, au parvenit 25 plângeri dintre care în 15 cazuri au fost inițiate investigații, iar în 17 cazuri a fost finalizată investigația.

Pe parcursul anului 2014 au fost procesate 2 704 tranzacții, iar în 256 cazuri, valoarea tranzacțiilor a depășit pragurile stabilite de Legea concurenței nr.183 din 11.07.2012 art.22, alin.(1). În urma analizei respective au fost autorizate 3 concentrări economice și 3 notificări de concentrări economice.

Consiliul Concurenței și-a orientat activitatea spre promovarea culturii concurențiale și avizarea proiectelor de acte normative și legislative. În acest sens, de menționat că au fost emise 69 avize de proiecte de acte normative și legislative, majoritatea fiind cu propuneri și obiecții de modificare a conținutului acestor documente, inclusiv de înlăturare a clauzelor anticoncurențiale.

Totodată, în perioada de referință, au fost inițiate 3 studii de cercetare a mediului concurențial în domeniile: achiziția, prestarea serviciilor de depozitare și de transport a semințelor de floarea-soarelui; achiziția, prestarea serviciilor de depozitare și de transport a grâului; serviciile bancare. În același timp au continuat investigațiile utile pe mai multe piețe, inițiate în perioada anterioară.

3.1 Activitatea de examinare a cazurilor de încălcare a legislației concurențiale și a concentrărilor economice

Legea concurenței interzice orice acorduri între întreprinderi sau asociații de întreprinderi privind fixarea prețurilor, limitarea sau controlul producției și distribuției, împărțirea piețelor de desfacere sau a surselor de aprovizionare, participarea cu oferte truate la licitații, eliminarea altor concurenți de pe piață, limitarea sau împiedicarea accesului pe piață a unor întreprinderi și altele. Astfel, protecția, menținerea și stimularea concurenței prin prevenirea și după caz, contracararea acordurilor anticoncurențiale, care contribuie la restrângerea sau denaturarea concurenței, este unul din obiectivele primordiale de activitate ale autorității de concurență.

Identificarea și demonstrarea acordurilor anticoncurențiale este un proces sofisticat și complex, comparabil ca și grad de dificultate cu investigațiile penale. Din acest motiv, investigarea acestor cazuri necesită o atenție sporită și implicare responsabilă de la inițierea

investigației, până la aprobarea raportului de investigație de către Plenul Consiliului Concurenței. La începutul anului 2014 în cadrul Consiliului Concurenței au parvenit 2 plângeri cu privire la presupusele acțiuni anticoncurențiale, dintre care una a fost respinsă și alta a fost retrasă tacit. Totodată, în perioada de referință se aflau în examinare 5 cazuri de acorduri anticoncurențiale, dintre care, pe parcursul anului, 2 investigații au fost finalizate.

Tabelul nr. 2

Dinamica numărului de cazuri de încălcare a legislației concurențiale și concentrările economice în 2014

Nr.	Tipul de încălcare	Existente la 01.01.2014	Inițiate în 2014	Finalizate în 2014	Existente la 01.01.2015
1.	Acorduri anticoncurențiale	4	1	2	3
2.	Abuz de poziție dominantă	21	3	5	19
3.	Acțiuni/inacțiuni ale autorităților publice	9	4	1	12
4.	Concentrări economice		1		1
5.	Concurență neloială	12	3	6	9
6.	Încălcări din domeniul publicității	1	3	3	1
Total		47	15	17	45

Întreprinderile care prin puterea de piață sunt în măsură să acționeze independent de concurenții, clienții sau furnizorii săi, inclusiv față de consumatorul final, întreprinderile investite cu drepturi exclusive, întreprinderile a căror cotă de piață (individual sau în comun) depășește 50% pe piața relevantă până la proba contrarie, în toate cazurile menționate dețin o poziție dominantă. Poziția dominantă poate fi deținută de una sau mai multe întreprinderi.

În examinarea încălcării legislației concurențiale este necesar de a determina relația dintre deținerea unei poziții dominante și abuzul de această poziție, din simplul motiv că deținerea poziției dominante nu este o încălcare, ci folosirea ei în mod abuziv. Abuzul de poziție dominantă se poate manifesta prin impunerea prețurilor inechitabile, limitarea producției și distribuției, practicarea unor prețuri excesive sau a unor prețuri de ruinare, exploatarea stării de dependență a unei întreprinderi și altele.

Deținerea unei poziții dominante necesită o responsabilitate sporită față de mediul concurențial, întru a nu fi distorsionat. În anul 2014, au fost în examinare 24 cazuri care se referă la problema abuzului de poziție dominantă, fiind inițiate 3 investigații și finalizate 5 cazuri.

Unele acțiuni sau inacțiuni ale autorităților și instituțiilor administrației publice centrale sau locale ar putea restrânge, împiedica sau denatura concurența. Acestea s-ar manifesta prin limitarea drepturilor întreprinderilor de procurare sau comercializare, stabilirea de condiții discriminatorii sau acordarea de privilegii, stabilirea de interdicții sau restricții pentru activitatea întreprinderilor în cazul în care acestea nu sunt prevăzute de Lege, impunerea directă sau indirectă a întreprinderilor de a se asocia ori de a se concentra sub orice formă. În anul 2014, au fost în examinare 13 cazuri, au parvenit 6 plângeri dintre care 2 au fost respinse, o plângere a fost retrasă în mod tacit, au fost inițiate 4 investigații, dintre care 3 la plângere și una din oficiu, fiind finalizat un caz.

În perioada de raportare au fost remise răspunsuri la 12 sesizări/petiții cu privire la presupusele semne de încălcare a legislației concurențiale de către autoritățile și instituțiile administrației publice centrale sau locale.

Concentrarea economică este operațiunea în care un număr redus de agenți economici obțin o pondere ridicată a activității economice pe o anumită piață. Aceasta ar putea fi realizată prin fuziune, dobândirea controlului, asociere.

Sunt supuse controlului Consiliului Concurenței concentrările economice care depășesc valorile cifrei totale de afaceri prevăzute de lege. Acest control este necesar pentru ca autoritatea de concurență să analizeze dacă o concentrare economică ar crea obstacole semnificative în calea concurenței efective pe piață sau pe o parte semnificativă a acesteia, în special ca urmare a creării sau consolidării unei poziții dominante.

Pe parcursul anului 2014, au fost procesate 2 704 tranzacții, iar în 256 cazuri, valoarea tranzacțiilor a depășit pragurile stabilite de Legea concurenței nr.183 din 11.07.2012 art.22, alin.(1). În perioada de referință, au fost autorizate 3 notificări de concentrări economice, au fost inițiate 4 investigații a cazurilor de concentrare economică și adoptate 3 decizii de autorizare a concentrărilor economice. În fiecare caz de adoptare a cazului de concentrare economică a fost aplicată taxa de examinare a cazului de 75 mii lei. Totodată, în 2014 au fost analizate 10 preluări de control a întreprinderilor ce fac parte din același grup.

Dificultatea analizei anumitor tranzacții a constat în lipsa accesului la Registrul de Stat al persoanelor juridice și întreprinderilor individuale, deținut de Camera Înregistrării de Stat, unde sunt înregistrate modificările actelor de constituire și a datelor existente în Registrul. Cultura concurențială pe segmentul ce ține de concentrările economice este slab dezvoltată, fiind necesară promovarea acesteia prin intermediul tuturor mijloacelor de informare și comunicare disponibile.

Activitatea de examinare a cazurilor de încălcare a legislației concurențiale și a concentrărilor economice reprezintă o activitate importantă, dar și complexă, extinsă în timp. Această activitate este în perfecționare continuă în vederea aplicării celor mai avansate metode de cercetare, analiză și fundamentare a deciziilor asupra cazurilor investigate.

3.2 Concurența neloială și publicitatea

Consiliul Concurenței examinează cazurile de concurență neloială, în conformitate cu capitolul III al Legii concurenței, iar publicitatea, conform competențelor din Legea nr.1227 din 27.06.1997 cu privire la publicitate.

Concurența neloială este orice acțiune realizată de întreprinderi în procesul concurenței, care este contrară uzanțelor oneste în activitatea economică, fiind prevăzute la art.17-19 din Legea concurenței.

Acțiunile de concurență neloială se pot manifesta prin discreditarea concurenților, instigarea la rezilierea contractului cu concurentul, obținerea și/sau folosirea ilegală a secretului comercial al concurentului, deturnarea clientelei concurentului, confuzia și altele.

Acțiunile Consiliului Concurenței în 2014, în domeniul controalelor planificate au fost efectuate conform noilor prevederi din Legea nr.131 din 08.06.2012 cu privire la controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

În perioada de raportare, se aflau în examinare 15 de cazuri, a fost efectuată examinarea preliminară a 9 plângeri privind presupusele acțiuni de concurență neloială, dintre care în 6 cazuri s-a stabilit lipsa temeiului rezonabil pentru inițierea investigației, iar în 3 cazuri s-au inițiat investigații referitor la semnele încălcării Legii concurenței. Totodată, în perioada respectivă a fost finalizată investigarea a 6 cazuri referitor la acțiunile de concurență neloială.

În conformitate cu prevederile art.28 al Legii nr.1227-XIII din 27.06.1997 cu privire la publicitate, Consiliul Concurenței exercită, în limitele competenței sale, controlul de stat asupra respectării legislației cu privire la publicitate. Astfel, în perioada de referință au fost examinate 21 demersuri privind efectuarea expertizării publicității și în rezultat au fost întocmite 3 procese-verbale contravenționale pentru nerespectarea Legii nr.1227 din 27.06.1997 cu privire la publicitate.

Cauza contravențională „Credit Comod” S.R.L. și Î.C.S. „Red Union Fenosa” S.A. – cu privire la presupusele acțiuni de încălcare a legislației cu privire la publicitate de către „Credit Comod” S.R.L. Aceste acțiuni s-au manifestat prin distribuirea prospectelor publicitare (în cutiile poștale ale consumatorilor din mun. Chișinău), care prezintă similitudini față de facturile pentru energia electrică expediate de către Î.C.S. „Red Union Fenosa” S.A., clienților săi.

În cadrul procedurii de constatare a faptei contravenționale, demarate de către Consiliul Concurenței, ca urmare a sesizării respective s-a întocmit proces-verbal cu privire la contravenție, pentru încălcarea prevederilor art.8 alin.(3) al Legii nr.1227 din 27.06.1997. Materialele dosarului și procesul-verbal au fost remise instanței de judecată.

Ca urmare a examinării cauzei contravenționale intentate în privința întreprinderii „Credit Comod” S.R.L., în baza art.364 alin.(6) din Codul Contravențional al Republicii Moldova, Judecătoria Centru, prin Hotărârea din 06.11.2014, „Credit Comod” S.R.L., a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției prevăzute la art.364, alin.(6) al

Codului Contravențional al Republicii Moldova, fiind stabilită sancțiunea sub formă de amendă în mărime de 300 unități convenționale – 6 000 lei.

Cauza contravențională „Telius-C.C.C.” S.R.L. - Consiliul Concurenței, s-a sesizat din oficiu asupra materialului publicitar expus în pliantul magazinului „Acerbis”, distribuit în cutiile poștale ale locuitorilor mun. Chișinău. În urma expertizării conținutului materialului publicitar în cauză, s-a stabilit prezența reproducerii color a valutei naționale a Republicii Moldova, și anume bancnota de 100 de lei, pe imaginea căreia s-a aplicat logoul ”Kelme”, însoțită de informația referitor la promovarea produselor comercializate de respectivul magazin.

În urma examinării conținutului materialului publicitar distribuit, s-a constatat că acesta încalcă prevederile art.11 alin.(1) lit.c) al Legii nr.1227 din 27.06.1997 cu privire la publicitate și art.59 alin.(3) al Legii nr.548 din 21.07.1995 cu privire la BNM.

Ca urmare a celor menționate mai sus, a fost începută procedura contravențională în baza prevederilor Codului Contravențional, întocmindu-se astfel proces-verbal cu privire la contravenție împotriva întreprinderii ”Telius-C.C.C.” S.R.L. Materialele dosarului și procesul-verbal cu privire la contravenție, au fost remise instanței de judecată cu propunerea de aplicare a sancțiunii de 400 unități convenționale pentru încălcarea prevederilor art.364 alin.(6) al Codului Contravențional.

Prin Hotărârea Judecătorei Centru, din 03.12.2014, întreprinderea ”Telius-C.C.C.” S.R.L., a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției prevăzute la art.364 alin.(6) al Codului Contravențional al Republicii Moldova, stabilindu-se sancțiunea de 300 unități convenționale. Contravenientul, administratorul întreprinderii „Telius-C.C.C.” S.R.L., la data de 18.12.2014, a atacat cu recurs la Curtea de Apel Chișinău, hotărârea menționată, solicitând casarea hotărârii și încetarea procesului contravențional.

La 13.01.2015, prin Decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău, a fost admis recursul contravenientului, casându-se Hotărârea Judecătorei Centru, cauza fiind remisă spre rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Cauza contravențională „Siremin” S.R.L. Consiliul Concurenței a fost sesizat asupra conținutului materialului publicitar redat prin sintagma „primul post muzical autohton”, „primul post muzical din Basarabia” difuzat pe diverse pagini web ale întreprinderii „Siremin” S.R.L., și pe afișele de publicitate ale Palatului Național al Republicii Moldova, prin care se promova postul de televiziune ”Busuioc TV” și emisiunile acestuia.

Ca urmare a celor sus-menționate, a fost lansată procedura contravențională în baza prevederilor Codului Contravențional al Republicii Moldova, întocmindu-se astfel proces-verbal cu privire la contravenție împotriva întreprinderii ”Siremin” S.R.L., pentru încălcarea prevederilor art.8 alin.(3), alin.(11) lit.c) al Legii cu privire la publicitate nr.1227 din 27.06.1997.

Materialele dosarului și procesul-verbal cu privire la contravenție, a fost remis instanței de judecată cu propunerea de aplicare a sancțiunii de 400 unități convenționale pentru încălcarea prevederilor art. 364 alin.(6) al Codului Contravențional.

Totodată, în scopul exercitării de către Consiliul Concurenței a atribuțiilor din domeniul publicității, în perioada de raportare, conform prevederilor Legii nr.131 din 08.06.2012 au fost planificate și efectuate controale la întreprinderi care activează în domeniul publicității.

3.3 Prezentarea unor cazuri relevante de încălcare a legislației concurențiale

Cazul „Serviciul Veterinar de Liberă Practică” S.R.L. și „Becor” S.R.L. - cu privire la presupusele acțiuni de încălcare a legislației concurențiale de către „Serviciul Veterinar de Liberă Practică” S.R.L. (în continuare „SVLP” S.R.L.) și „Becor” S.R.L., în cadrul participării acestora la licitațiile publice organizate de către Agenția Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală în anul 2010 (investigare din oficiu).

În cadrul investigației s-a stabilit că tabelul pentru oferta de seturi de diagnostic și lotul de antigen propuse de „Becor” S.R.L. la Licitația publică nr.1000/10 din 06.08.2010, după formă și conținut este identic cu tabelul pentru oferta „SVLP” S.R.L. pentru aceeași licitație. Astfel, „SVLP” S.R.L. și „Becor” S.R.L. au participat cu ofertele la licitația publică nr.1000/10 din 06.08.2010 în vederea mimării concurenței în cadrul loturilor în favoarea „SVLP” S.R.L.

Plenul Consiliului Concurenței a constatat acțiunile „SVLP” S.R.L. și „Becor” S.R.L. de participare prin înțelegere secretă la o licitație publică, organizată de Agenția Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală în 2010, drept acțiuni de încălcare a prevederilor art.7 alin.(1) lit.c) al Legii cu privire la protecția concurenței nr.1103-XIV din 30.06.2000.

Plenul Consiliului Concurenței a decis înaintarea acțiunii în instanța judecătorească, referitor la încasarea a 15% (ceea ce reprezintă 95% din diferența sumei fără T.V.A. a loturilor câștigate și valoarea statistică a importurilor seturilor de diagnostic efectuate de „SVLP” S.R.L. în anul 2010) din venitul obținut de „Serviciul Veterinar de Liberă Practică” S.R.L. urmare a participării acesteia la licitațiile publice organizate de către Agenția Sanitar Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală în anul 2010. Acțiunea este în prezent în examinare în instanța de judecată.

Cazul „Asito” S.A., „Donaris-Group” S.A., „Grawe Carat Asigurări” S.A., „Moldasig” S.A. și „Moldova-Astrovaz” S.A. - cu privire la presupusele acțiuni anticoncurențiale din partea „Asito” S.A., „Donaris-Group” S.A., „Grawe Carat Asigurări” S.A., „Moldasig” S.A., „Moldova-Astrovaz” S.A. manifestate prin adoptarea Hotărârii adunării generale extraordinare a membrilor cu drepturi depline a Biroului Național al Asigurărilor de Autovehicule din 30.11.2012, ce duce la limitarea vânzărilor „Moldcargo” S.A. de certificate internaționale de asigurare Carte Verde (la plângerea Moldcargo). În cadrul investigației s-a stabilit că: i) problemele identificate sunt determinate de reglementarea excesivă a sectorului asigurării obligatorii de răspundere civilă auto externă; ii) companiile de asigurări indiferent de numărul lor pe piața dată nu au posibilitatea să

influențeze prețul, producția, calitatea produsului, varietatea produselor sau inovarea care ar putea duce la creșterea bunăstării consumatorilor.

Plenul Consiliului Concurenței, a constatat că problemele identificate în cadrul investigației sunt determinate de reglementarea excesivă a sectorului asigurării obligatorii de răspundere civilă auto externă. Plenul a decis încetarea investigației deoarece pe parcursul desfășurării acesteia nu au fost descoperite probe suficiente cu privire la încălcarea legislației concurențiale. Decizia Plenului Consiliului Concurenței nu a fost atacată în instanța de judecată.

Cazul „Gelibert” S.R.L. vs „Rusnac-Moldaqua” S.R.L. și „Aqua Trade” S.R.L. cu privire la răspândirea informației neoneste și neautentice ce se referă la compararea neloyală, în scopuri publicitare a mărfurilor produse de „Rusnac-Moldaqua” S.R.L., a apei potabile OM cu produsul apă iodată „Aqua UnIQa” comercializat de „Gelibert” S.R.L.

Plenul Consiliului Concurenței a constatat încălcarea prevederilor art.8, lit.b) din Legea nr.1103 din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței, de către „Rusnac-Moldaqua” S.R.L. și „Aqua Trade” S.R.L. prin plasarea spotului publicitar difuzat la posturile de televiziune, în vederea promovării apei potabile „OM” și distribuirea broșurii cu titlul „Călătorie prin mituri și povești” (editată în limba rusă) și încălcarea prevederilor pct.1, alin.3, art.10 bis din Convenția de la Paris pentru Protecția Proprietății Industriale din 20.03.1883 (în vigoare pentru Republica Moldova din 25.12.1991), de către „Gelibert” S.R.L. prin crearea confuziei la promovarea serviciilor sale de livrare a apei cu cele ale concurentului său, prin folosirea în activitatea sa a îmbinării numerice similare cu cea folosită de către „Aqua Trade” S.R.L. și „Rusnac-Moldaqua” S.R.L. Decizia Plenului Consiliului Concurenței nu a fost contestată.

Cazul „Sălcioara-Vasca” S.R.L. vs „Galcom-Prim” S.R.L. cu privire la presupusele acțiuni anticoncurențiale, manifestate prin producerea și comercializarea hârtiei igienice, ambalajul căreia fiind identic cu cel al hârtiei igienice produse și comercializate de către „Sălcioara-Vasca” S.R.L. Plenul Consiliului Concurenței a decis să înceteze investigarea cazului dat, deoarece pe parcursul desfășurării acesteia nu au fost descoperite probe suficiente privind încălcarea prevederilor art.8 al Legii nr.1103 din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței, care ar justifica aplicarea de măsuri corective sau sancțiuni, în acțiunile „Galcom-Prim” S.R.L. în raport cu întreprinderea „Sălcioara Vasca” S.R.L. Decizia Plenului de încetare a investigației nu a fost contestată.

Cazul „Pompe Com” S.R.L. și „CRIS” S.R.L. vs „Moldovahidromaș” S.A. referitor la presupusele acțiuni anticoncurențiale ale „Moldovahidromaș” S.A. Obiectul investigației s-a referit la folosirea neautorizată a mărcii comerciale combinate „БЭН” de către „Moldovahidromaș” S.A. prin care se creează confuzie și obține avantaje neîntemeiate în activitatea de întreprinzător.

S-a stabilit că întreprinderea „Moldovahidromaș” S.A. a prezentat la Serviciul Vamal o cerere de intervenție cu solicitarea protecției la tipul de drept „marcă” și în acest sens, a anexat la cerere imaginea fotografică a unei plăci pe care este indicat elementul verbal „Electropompa БЭН”, asupra căruia „Moldovahidromaș” S.A. nu deține dreptul de

proprietate, fapt care reprezintă o răspândire de informație neautentică despre dreptul său asupra mărcii combinate individuale „БЭН” și anume despre faptul că întreprinderea în cauză are dreptul exclusiv doar asupra mărcii date și nu asupra utilizării elementului verbal „БЭН”.

Plenul Consiliului Concurenței a constatat încălcarea prevederilor art.8 alin.(1) lit.a) din Legea nr.1103 din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței, de către „Moldovahidromaș” S.A. Decizia Plenului nu a fost contestată.

Cazul “Orange Moldova” S.A. vs „AMD-Grup” S.R.L. privind semnele încălcării legislației cu privire la protecția concurenței de către „AMD-Grup” S.R.L., manifestate prin răspândirea informațiilor false despre activitatea și produsele sale. Obiectul investigației s-a referit la răspândirea de către „AMD-Grup” S.R.L. a sintagmei „Roaming de 10 ori mai ieftin” în cadrul prestării serviciului roaming de telefonie mobilă „Simtravel” (furnizat pe baza rețelei de telefonie mobilă a operatorului estonian AS „EMT”). În cadrul investigației s-a stabilit că întreprinderea „AMD-Grup” S.R.L. prin plasarea informației „roaming de 10 ori mai ieftin” a realizat o acțiune de răspândire a informațiilor false sau neautentice, ce lasă loc pentru mai multe interpretări astfel creând confuzie și inducând în eroare clienții/consumatorii.

Plenul Consiliului Concurenței a constatat încălcarea prevederilor art.8 alin.(1) lit.a) din Legea nr.1103 din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței, de către „AMD-Grup” S.R.L. Decizia Plenului Consiliului Concurenței nu a fost contestată.

Cazul „ComV&V” S.R.L. vs „Demi-Lune” S.R.L. privind semnele încălcării legislației cu privire la protecția concurenței de către „Demi-Lune” S.R.L. prin inducerea în eroare a consumatorului privitor la caracterul, modul și locul fabricării produsului: sare de baie „Magic Spa” al întreprinderii „Demi-Lune” S.R.L.

În cadrul investigației s-a stabilit că „Demi-Lune” S.R.L. a plasat pe eticheta ambalajului produsului cosmetic – sare de baie sub marca comercială „Magic Spa” a informației referitor la faptul că produsul dat este fabricat după licența companiei „Magic SPA” LTD, Hatton Garden London, fără a avea încheiat cu compania în cauză a unui act de natura juridică, ce ar confirma faptul existenței licenței menționate. Prin urmare, a realizat o acțiune care întrunește caracteristicile unui act de concurență neloială de inducere în eroare a cumpărătorului privind caracterul, modul și locul fabricării, la proprietățile de consum, la utilitatea consumului, la cantitatea și calitatea mărfurilor, creându-și astfel o situație favorabilă în raport cu unii concurenți.

Plenul Consiliului Concurenței a constatat încălcarea prevederilor art.8 alin.(1) lit.b) din Legea nr.1103 din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței de către „Demi-Lune” S.R.L. și a prescris înlăturarea de pe eticheta ambalajului produsului „sare de baie” marca comercială „Magic SPA” a informației neautentice privind modul de fabricare al acestuia. Decizia Plenului Consiliului Concurenței a fost contestată în instanța de judecată.

Cazul Moldasig” S.A., C.I.A. „Asito” S.A., C.A. „Victoria Asigurări” S.A. și C.A. „Klassika Asigurări” S.A. cu privire la presupusele acțiuni anticoncurențiale din partea „Moldasig” S.A., C.I.A. „Asito” S.A., C.A. „Victoria Asigurări” S.A. și C.A. „Klassika

Asigurări” S.A. manifestate prin adoptarea Hotărârii Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule de a exclude C.A. “Grawe Carat Asigurări” S.A. din componența membrilor cu drepturi depline a Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule, cu retragerea autorizației de a elibera certificate internaționale de asigurare Carte Verde (la plângerea C.A. “Grawe Carat Asigurări” S.A.).

În cadrul investigației s-a stabilit că excluderea C.A. “Grawe Carat Asigurări” S.A. de pe piața “Carte Verde” a avut loc ca urmare a răspândirii informațiilor false de către „Asito” S.A., „Donaris - Group” S.A., „Klassika Asigurări” S.A., „Moldasig” S.A., „Victoria Asigurări” S.A. cu privire la activitatea „Grawe Carat Asigurări” S.A.

Plenul Consiliului Concurenței a constatat comiterea încălcării art.15 lit.b) din Legea concurenței nr.183 din 11.07.2012 de către companiile de asigurări „Asito” S.A., „Donaris-Group” S.A., „Klassika Asigurări” S.A., „Moldasig” S.A., „Victoria Asigurări” S.A. și a aplicat amenzi companiilor de asigurări: „Asito” S.A. – 385,8 mii lei, „Moldasig” S.A. – 686,7 mii lei, „Donaris - Group” S.A. – 201,8 mii lei, „Klassika Asigurări” S.A. – 71,7 mii lei, „Victoria Asigurări” S.A. – 69,7 mii lei.

Decizia Plenului Consiliului Concurenței se află în examinare în instanța de judecată, ca urmare a atacării acesteia în instanța de judecată de către companiile de asigurări.

3.4 Cercetarea mediului concurențial național

Pe lângă constatarea și înlăturarea practicilor anticoncurențiale și a acțiunilor de concurență neloială, unul din obiectivele de activitate a Consiliului Concurenței este monitorizarea în vederea constatării și prevenirii acestora. În vederea realizării acestui obiectiv, Consiliul Concurenței a inițiat studii utile de cunoaștere a piețelor.

Astfel, în 2014 au fost inițiate/extinse 3 investigații utile de cunoaștere a piețelor:

- achiziția, prestarea serviciilor de depozitare și de transport a semințelor de floarea-soarelui;
- achiziția, prestarea serviciilor de depozitare și de transport a grâului;
- serviciile bancare (servicii de creditare, de atragere a depozitelor, de deservire a conturilor curente).

Totodată au fost actualizate studiile pe investigațiile inițiate în perioada anterioară de timp, cele mai relevante fiind:

- piața publicității exterioare;
- comercializarea cu ridicata și amănuntul a principalelor produse petroliere și a gazului lichefiat în Republica Moldova;
- comerțul cu ridicata de medicamente.

Pentru că aceste studii au un caracter de investigații utile pentru cunoașterea piețelor, scopul lor este să furnizeze o imagine asupra acestor piețe, să descopere mecanismele care stau la baza funcționării lor și să reprezinte un instrument de lucru pentru identificarea unor reglementări sau practici cu caracter anticoncurențial ce pot duce la distorsionarea funcționării acestor piețe.

3.5 Activitatea de avizare a actelor legislative și normative

Politica și legislația în domeniul concurenței au un rol important în vederea asigurării unei conduite corecte din partea agenților economici. În condițiile unei concurențe loiale, actorii mediului de afaceri se află permanent în limitele în care sunt obligați să ofere consumatorilor cel mai bun spectru de produse și servicii, la cele mai avantajoase prețuri și condiții. Acest proces stimulează spiritul întreprinzător și eficiența, de asemenea, lărgeste gama de opțiuni, fapt ce determină creșterea bunăstării consumatorilor prin intermediul prețurilor mai mici, a calității superioare și a ofertelor diversificate.

În acest context, exercitarea activității de avizare a proiectelor de acte normative și legislative de către Consiliul Concurenței are drept scop prevenirea activității anticoncurențiale.

În vederea promovării culturii concurențiale și evaluării impactului de reglementare asupra mediului concurențial, în perioada de raportare, Consiliul Concurenței a emis 69 de avize, dintre care 43 de proiecte de acte normative și legislative au fost cu obiecții.

Din proiectele supuse avizării Consiliului Concurenței, ulterior 10 au fost aprobate de autoritățile competente, dintre care în 4 cazuri s-a ținut cont integral de obiecțiile înaintate de către autoritate și în 4 cazuri s-a ținut cont parțial.

În continuare vor fi menționate proiectele de acte normative respective, care au menirea să reglementeze domenii importante ale economiei naționale, examinarea cărora a permis identificarea unor prevederi contrare principiilor ce stau la baza unui mediu concurențial sănătos cât și eliminarea unor impedimente în activitatea Consiliului Concurenței.

Proiectul Legii poștei

În vederea armonizării prevederilor art.8 din proiectul Legii poștei cu dispozițiile art.7 al Directivei 97/67/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15.12.1997 privind normele comune pentru dezvoltarea pieței interne a serviciilor poștale ale Comunității și îmbunătățirea calității serviciului, Consiliul Concurenței a propus ca trimerile de corespondență internațională să fie excluse din alin.(1) al art.8 din proiect. Astfel, potrivit prevederilor art.7 alin.(1) al Directivei 97/67/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15.12.1997, serviciile care pot fi rezervate de către statele membre prestatorului sau prestatorilor serviciului universal sunt ridicarea, sortarea, transportul și livrarea expedierilor de corespondență internă. Poșta transfrontalieră și marketingul direct prin corespondență pot fi rezervate în continuare în limitele de preț și greutate precizate la alin.(1) al art.7 din Directiva menționată.

În vederea asigurării libertății activității de întreprinzător și a protecției concurenței loiale, la art.18 din proiect, s-a propus ca furnizorul de serviciu poștal universal să aibă obligația de a asigura accesul altor furnizori de servicii poștale la rețeaua poștală publică pe care o operează, în condiții de transparență, obiectivitate și nediscriminare. Mai mult decât atât, pentru promovarea unei concurențe efective pe piața serviciilor poștale s-a considerat că proiectul de lege trebuie să reglementeze în mod detaliat accesul altor furnizori de servicii poștale la elementele de infrastructură a rețelei poștale publice.

În aceeași ordine de idei, s-a menționat că art.226 al Acordului de Asociere, care stabilește că trebuie să fie întreținute sau introduse măsuri adecvate în scopul de a preveni furnizorii, care singuri sau împreună, au capacitatea de a afecta material condițiile de participare pe piața relevantă a serviciilor poștale și de curierat drept urmare a utilizării poziției lor pe piață, de la implicare, sau continuarea practicilor anticoncurențiale.

De asemenea, în aviz s-a menționat despre necesitatea asigurării transparenței costurilor reale ale serviciilor și s-a propus completarea art.25 cu reglementarea mecanismului concret de repartizare a costurilor între toate serviciile rezervate și nerezervate [art.14 alin.(3)-(4) al Directivei 97/67/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15.12.1997].

În ceea ce privește implementarea legală a mecanismelor de compensare a costurilor implicate de furnizarea serviciilor poștale din sfera serviciului poștal universal, la care face referire art.15 alin.(1) lit.b din proiect, s-a atras atenția asupra necesității respectării prevederilor Legii cu privire la ajutorul de stat nr.139 din 15.06.2012.

Astfel, alinierea la cerințele UE referitor la respectarea principiilor concurențiale pe piața serviciilor poștale se va face gradual, pe măsura armonizării legislației Republicii Moldova cu acquis-ul comunitar

Proiectul Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.231 din 23.09.2010 cu privire la comerțul interior

Consiliul Concurenței a propus ca sintagma din alin.(2) din art.21⁹ al pct.20 din proiect: ”Este interzis oricărui comerciant să ofere sau să vândă produse în pierdere, cu excepția vânzărilor promoționale, precum și în cazul produselor aflate în pachete de servicii” să fie substituită cu sintagma „Vânzările cu preț redus se pot realiza și în pierdere, cu excepția situațiilor în care au un efect anticoncurențial, cazul în care se aplică prevederile Legii concurenței nr.183 din 11.07.2012”.

Potrivit art.3 alin.(3) din Legea concurenței nr.183 din 11.07.2012, prețurile la produse se determină în procesul liberei concurențe, pe baza cererii și ofertei. Astfel, din punct de vedere al concurenței, impunerea unui preț minim de vânzare nu este niciodată justificată, efectele asupra bunăstării consumatorilor fiind negative. Iar vânzarea sub costuri, sub forma practicării prețurilor de ruinare, este deja reglementată și interzisă de art.11 alin.(2) lit.e) din Legea concurenței nr.183 din 11.07.2012. Piața nu ar trebui să fie reglementată în așa fel ca să fie limitată, într-un mod sau altul, libertatea relațiilor comerciale dintre părți. Doar prin întărirea gradului de concurență, prin creșterea intensității acesteia și prin manifestarea puternică a presiunilor concurențiale pe piață, crește gradul de competitivitate al întreprinderilor, fapt care duce la diminuarea prețurilor pe piață.

În același context, reieșind din motivația expusă anterior, a fost propusă excluderea lit.a) de la alin.(1) al art.21¹², care prevede interzicerea efectuării vânzărilor promoționale în pierdere.

Totodată, în contextul modificărilor operate la Legea nr.231 din 23.09.2010 cu privire la comerțul interior a fost înaintată propunerea de a înlocui lit.b), alin.(3), art.1 al Legii

nr.231 din 23.09.2010 cu privire la comerțul interior, cu următorul conținut: „încurajarea liberei inițiative, protecția, menținerea și stimularea concurenței, asigurarea circulației libere a produselor și serviciilor comerciale”.

Proiectul Hotărârii Guvernului privind scutirea unor agenți economici de la plata dividendelor sau defalcarea în bugetul de stat a unei părți din profitul net obținut în anul 2013

În privința acestui proiect, a fost menționat că scutirea unor agenți economici de la plata dividendelor sau defalcarea în bugetul de stat a unei părți din profitul net obținut pe anul 2013, după cum se prevede în proiectului Hotărârii de Guvern, poate constitui ajutor de stat în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat nr.139 din 15.06.2012. În conformitate cu art.6 alin.(2) lit.f) a legii menționate, se consideră ajutor de stat investiții ale furnizorului, dacă rata profitului acestor investiții este mai mică decât cea normală, anticipată de către un investitor privat prudent.

Ulterior, Ministerul Economiei a notificat, conform Legii cu privire la ajutorul de stat, măsurile date.

Proiectul Hotărârii Guvernului „Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative” (Legea nr.440-XV din 27.07.2001 cu privire la zonele economice libere și a Codului vamal

Legea nr.440-XV din 27.07.2001 privind zonele economice libere la art.1 alin.(3) stabilește că zonele economice libere se creează în scopul accelerării dezvoltării social-economice a anumitor teritorii și a țării în ansamblu, inclusiv prin dezvoltarea producției orientate spre export, aceasta fiind unul din instrumentele de realizare a obiectivului de accelerare a dezvoltării social-economice.

Acordul OMC privind subvențiile și măsurile compensatorii la art.3 alin.1.1 lit.a) stabilește că sunt interzise subvențiile subordonate, în drept sau în fapt, fie exclusiv, fie printre mai multe alte condiții, rezultatelor la export, inclusiv cele care sunt enumerate cu titlu de exemplu în anexa nr.I la acest acord.

Legea nr.440-XV din 27.07.2001 privind zonele economice libere stabilește o serie de facilități fiscale și vamale, care întrunesc condițiile de ajutor de stat stabilite în art.3 al Legii nr.139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat.

Totodată, potrivit prevederilor art.23 alin.(2) a Legii nr.139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat, furnizorii de ajutor de stat, în termen de 12 luni de la intrarea în vigoare a legii vor comunica autorității de concurență informația privind ajutoarele de stat acordate înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi.

Potrivit art.341 alin.(3) al Acordului de Asociere, în cel mult 10 ani de la intrarea în vigoare a acestui acord, orice scheme de ajutor de stat existente până la desemnarea autorității responsabile de ajutoarele de stat, care au fost instituite în baza Legii nr.440-XV din 27.07.2001 privind zonele economice libere, urmează a fi armonizate cu mediul concurențial normal. Legea privind zonele economice libere, constituie o schemă de ajutor

de stat și toate măsurile de sprijin acordate în temeiul acestei legi urmează a fi evaluate de către furnizori, notificate și raportate Consiliului Concurenței.

În contextul celor expuse, Consiliul Concurenței a considerat oportun revizuirea întregului cadru legislativ și normativ ce reglementează instituirea și activitatea zonelor economice libere, pentru a preveni potențialul impact negativ asupra mediului concurențial normal, ca rezultat al tratării preferențiale a rezidenților zonelor economice libere în raport cu nerezidenții.

Activitatea de avizare a proiectelor de acte normative și legislativă este de o importanță deosebită, în vederea armonizării conținutului acestora cu prevederile legale din domeniul concurenței și ajutorului de stat, în special pentru excluderea unor tratamente preferențiale în favoarea unor agenți economici și înlăturarea barierelor anticoncurențiale pe diferite sectoare economice.

3.6 Practica judiciară

În rezultatul examinării pe parcursul anului 2014 în procedură civilă a acțiunilor intentate în temeiul Legii concurenței, cu participarea Consiliului Concurenței, au fost finalizate 12 cauze, pentru care instanța a adoptat 11 hotărâri în favoarea autorității de concurență și o hotărâre în defavoare. În ordinea procedurii contravenționale au fost înaintate în instanța de judecată 3 acțiuni în baza proceselor-verbale întocmite de Consiliul Concurenței. În toate cele 3 cazuri instanța a menținut procesele-verbale contravenționale ale autorității, în două din cazuri fiind aplicate sancțiuni contravenționale în sumă de 12 mii lei.

Pe parcursul anului 2014, reprezentanții autorității au participat la 91 de ședințe de judecată. Numărul dosarelor în care Consiliul Concurenței a participat în calitate de reclamant, pârât, agent constator sau intervenient accesoriu de partea reclamantului sau pârâtului a fost de 34.

La începutul anului 2014 se aflau în examinare 14 acțiuni în ordine de contencios administrativ privind anularea actelor administrative, pe parcursul anului fiind înaintate 5 acțiuni suplimentare, totalizând un număr de 19 acțiuni. În perioada respectivă, a fost finalizată examinarea a 5 cauze, prin pronunțarea de către instanța de judecată a deciziilor definitive și irevocabile. Astfel, au fost pronunțate 5 hotărâri prin care au fost menținute în vigoare deciziile Plenului Consiliului Concurenței (favorabile). Acest fapt denotă un procent al câștigurilor realizat de către Consiliul Concurenței în mărime de 100% din cazurile a căror examinare a fost finalizată în cadrul instanței de judecată, prin pronunțarea unei hotărâri definitive și irevocabile.

De asemenea, în perioada de raportare au fost pronunțate 6 hotărâri de către instanțele de fond asupra cererilor Consiliului Concurenței înaintate în instanța de judecată de încasare în bugetul de stat a unui procent din venitul obținut prin încălcarea legislației cu privire la protecția concurenței, în valoare totală de 1,87 mln. lei.

În continuare sunt prezentate cazuri relevante din practica judiciară a anului 2014.

Cazul de contestare de către S.R.L. "Voiaj International&Co" a Deciziei Plenului Consiliului Concurenței din anul 2013 - săvârșirea de către S.R.L."Voiaj International&Co" a încălcării prevăzute la art. 68 alin.(1), lit.d) din Legea concurenței nr.183 din 11.07.2012. Plenul a aplicat o amendă în mărime de 266,78 mii lei și o amendă cu titlul cominatoriu în mărime de 8,14 mii lei pentru fiecare zi de întârziere. Agentul economic menționat mai sus a fost găsit vinovat în refuzul de a se supune inspecției efectuate în conformitate cu art.56 al Legii concurenței.

Reclamatul a atacat Decizia Plenului la Curtea de Apel, care în primă instanță a dat câștig de cauză reclamantului. La 17.12.2014 prin Decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Consiliul Concurenței a fost admis și a fost casată integral hotărârea Curții de Apel Chișinău din 24.02.2014, prin care acțiunea a fost admisă inițial și s-a pronunțat o nouă hotărâre de respingere a acțiunii a agentului economic respectiv. În motivarea deciziei, Colegiul a menționat că Decizia Plenului Consiliului Concurenței de aplicare a amenzilor, care a fost contestată, a fost emisă în conformitate cu Legea concurenței.

Colegiul, a reținut că reprezentanții Consiliului Concurenței au inițiat o inspecție în strictă conformitate cu Legea concurenței nr.183 din 11.07.2012, or art.32 din legea menționată indică că Consiliul Concurenței este o autoritate publică autonomă, responsabilă față de Parlament, ce asigură aplicarea legislației în domeniul concurenței, fiind investit cu puterea de decizie, de reglementare, de interdicție, de intervenție, de inspecție și de sancționare, în limitele stabilite de legislație.

Cazul de abuz de poziție dominantă a Î.S. „Calea Ferată a Moldovei” pe piața serviciilor de transport feroviar de mărfuri stabilit de Plenul Consiliului Concurenței în anul 2012, constatând încălcarea de către întreprinderea respectivă a art.6 lit.d) din Legea nr.1103-XIV din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței, manifestată prin aplicarea tarifului internațional pentru serviciile de transport feroviar prestate de Î.S. „Calea Ferată din Moldova” (în continuare CFM) la transportarea mărfurilor, atunci când un punct de plecare/destinație este Portul Internațional Liber „Giurgiulești”, iar altul fiind orice alt punct de plecare pe teritoriul Republicii Moldova. În consecință, au suportat pierderi mai multe întreprinderi, printre care Lafarge Ciment S.A., Floarea Soarelui S.A., MAIB - Leasing S.A. în mărime totală de 370,02 mii euro.

Conform prevederilor Legii nr.1103-XIV din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței, în vigoare la data comiterii încălcării de către întreprinderea nominalizată, pentru încălcarea normelor acestei legi, autoritatea de protecție a concurenței are competența de a intenta acțiuni în instanță judecătorească referitor la încasarea de la agenții economici a unei părți din venitul obținut prin încălcarea legislației cu privire la protecția concurenței. Astfel, Consiliul Concurenței s-a adresat cu acțiune în instanță către întreprinderea respectivă prin care s-a solicitat încasarea în bugetul de stat a sumei de 1,389 mln. lei.

Prin Hotărârea Judecătoriei Centru din 03.12.2014, instanța de judecată a admis acțiunea intentată de Consiliul Concurenței către CFM și a dispus încasarea din contul

întreprinderii în bugetul de stat a sumei de 1,39 mln. lei, ceea ce constituie 10% din venitul obținut de pârât pentru încălcarea legislației cu privire la protecția concurenței. În rezultat, CFM a contestat Decizia Plenului Consiliului Concurenței, acțiune care se află în examinare în instanța de judecată.

Cazul de abuz de poziție dominantă a Î.C.S. „RED Union Fenosa” S.A. stabilit de Plenul Consiliului Concurenței în anul 2012, manifestat prin impunerea transmiterii cu titlu gratuit a utilajului S.C. „Magic-Cons” S.R.L., la bilanțul furnizorului de energie electrică prin încheierea contractului. Ca urmare a examinării litigiului în instanța de judecată, prin Decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție din 29.10.2014, acțiunea declarată de Î.C.S. „RED Union Fenosa” S.A. a fost respinsă, fiind astfel menținută Decizia Plenului Consiliului Concurenței. În motivarea deciziei sale, instanța supremă a reiterat că unicul furnizor de energie electrică în municipiul Chișinău, nu a respectat prevederile legale în vigoare la eliberarea avizului de racordare, iar S.C. „Magic-Cons” S.R.L. din cauza necesității stringente în aprovizionare cu energie electrică, a fost constrâns să accepte condițiile nefavorabile impuse de furnizor.

Cazul de abuz de poziție dominantă a S.A. “Apă canal Chișinău” manifestate prin refuzul acesteia de a încheia cu consumatorul contracte individuale, privind prestarea serviciilor de livrare a apei și de evacuare a apelor uzate, dar și refuzul de a instala apometre consumatorilor din contul întreprinderii. În februarie 2011, Consiliul Concurenței a prescris întreprinderii respective să asigure executarea prevederilor Legii privind protecția consumatorilor prin care: “Prestatorul este obligat, la prestarea serviciilor, să utilizeze mijloace de măsurare proprii, adecvate, legalizate, verificate metrologic, în modul stabilit, conform cerințelor prescrise”, iar “Vânzătorul este obligat să măsoare produsele oferite consumatorilor cu mijloace de măsurare proprii, adecvate, legalizate, verificate metrologic, în modul stabilit.”

Ca urmare a examinării litigiului în instanța de judecată, prin Decizia Curții Supreme de Justiție din 12.03.2014 s-a menținut în vigoare Hotărârea Consiliului de Administrație al ANPC din 2011, instanța confirmând constatările autorității.

Publicitate neloială în cazul “Cheton Grup” S.R.L. – “Chimtoncom” S.R.L. În 2012 Consiliul Concurenței a dispus de a califica acțiunile agenților economici nominalizați, de copiere a formei ambalajului și a aspectului exterior al mărfii – vopseaua “SNIEZKA EKO” și crearea confuziei prin producerea și scoaterea pe piață a “SNEJNOBELAIA EKO” cu forma, ambalajul și aspectul exterior respectiv, ca încălcare a prevederilor art.8 alin.(1), lit.a) din Legea nr.1103-XIV din 30.06.2000 cu privire la protecția concurenței și a prevederilor art.10 bis alin.(2) al Convenției de la Paris pentru Protecția proprietății industriale.

Ca urmare a contestării Deciziei Plenului Consiliului Concurenței din 27.12.2012 în instanța de judecată, la 30.10.2014 a fost respinsă acțiunea a celor două întreprinderi către Consiliul Concurenței și intervenientului accesoriu “Sniezka” S.A.

Agenția Națională de Reglementare în Energetică și Consiliul Concurenței. În 2011, autoritatea de concurență a stabilit că procedura de prezentare (cu cel puțin 3 zile

înainte), de către întreprinderile care desfășoară activitate de import și comercializare a produselor petroliere principale și a gazului lichefiat, a calculului noilor prețuri la produsele petroliere comercializate, conform prevederilor pct.4.8. din Metodologia de calculare și aplicare a prețurilor la produsele petroliere (Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRE nr.263 din 05.10.2007) duce la dezvăluirea informației privind modificările de preț, preconizate de către unele întreprinderi petroliere, ceea ce permite unor agenți economici să profite pe seama acestei situații, afectând, astfel, mediul concurențial pe piața respectivă.

În conformitate cu prescripția Plenului Consiliului Concurenței din 2013, ANRE-ului i-a fost prescris să modifice art.4.8 din Metodologia respectivă prin excluderea sintagmei ”cu cel puțin 3 zile înainte de punere în aplicare a noilor prețuri” și completarea acestuia în sensul obligării companiilor petroliere de a prezenta ANRE-ului calculele aferente modificării prețurilor ulterior punerii acestora în aplicare. ANRE a contestat prescripțiile Consiliului Concurenței în instanța de judecată, iar pe parcursul examinării cauzelor a renunțat la acțiunile înaintate.

Astfel, la 07.04.2014 prin Încheierea Judecătorei Centru s-a admis cererea de renunțare la cererea de chemare în contencios administrativ înaintată Consiliului Concurenței privind anularea prescripției și a punctelor 2 și 4 din Hotărârea ANPC din 17.02.2011, iar prin Încheierea Judecătorei Centru 14.05.2014 s-a admis cererea de renunțare a ANRE la acțiunea înaintată Consiliului Concurenței privind anularea prescripției respective și s-a încetat procesul judiciar.

ANRE a informat Consiliul Concurenței că în contextul modificării cadrului normativ, prin Dispoziția Guvernului nr.25-d din 26.03.2014 a fost instituit Grupul de lucru interdepartamental, în scopul elaborării unui proiect de modificare a Metodologiei menționate, care ar corespunde legislației concurențiale.

Prevenirea și investigarea cazurilor de încălcare a legislației concurenței a fost realizată în anul 2014 prin mai multe activități, inclusiv: i) contracararea încălcărilor anticoncurențiale (acorduri anticoncurențiale, abuzul de poziție dominantă, acțiunile/inacțiunile autotităților publice, concurența neloială, încălcările din domeniul publicității); ii) analiza și autorizarea concentrărilor economice, iii) realizarea investigațiilor utile pentru cunoașterea piețelor; iv) avizarea proiectelor de acte normative și legislative.

Capitolul IV. Activitatea de perfecționare a cadrului normativ

Acordul de Asociere prevede un șir de angajamente asumate de către Republica Moldova, inclusiv în domeniul concurenței și al ajutorului de stat. Din acest motiv, pe parcursul anului 2014, activitatea Consiliului Concurenței s-a axat prioritar pe racordarea cadrului normativ național la prevederile actelor normative europene. Astfel, în vederea elaborării Planului Național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere, pentru anii 2014-2016, Consiliul Concurenței a înaintat propuneri la capitolul ce ține de domeniul concurenței și al ajutorului de stat. Drept rezultat, aceste propuneri au fost acceptate și incluse în Hotărârea Guvernului nr.808 din 07.10.2014. De asemenea, Consiliul Concurenței a contribuit semnificativ la promovarea în Parlamentul Republicii Moldova a proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, elaborat de autoritate și aprobat ulterior de Parlament prin Legea nr.38 din 27.03.2014.

De asemenea, în anul 2014 au fost elaborate și aprobate 12 acte normative în domeniul concurenței și al ajutorului de stat, în vederea implementării Legii concurenței și Legii privind ajutorul de stat, precum și armonizării legislației naționale cu cea a Uniunii Europene. Aceste acte normative au fost elaborate în scopul asigurării realizării angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova în domeniul concurenței și ajutorului de stat, care se regăsesc în Planul de acțiuni al Republicii Moldova privind implementarea Recomandărilor Comisiei Europene pentru instituirea Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1125 din 14.12.2010, Acordul CEFTA, în vigoare pentru Republica Moldova din anul 2007, cât și în vederea asigurării compatibilității cu prevederile Acordului de Asociere.

4.1 Aprobarea actelor normative în domeniul concurenței și al publicității

Principalul act normativ elaborat de Consiliul Concurenței în 2014, în domeniul concurenței a fost *Regulamentul privind acceptarea angajamentelor propuse de către întreprinderi*, aprobat prin Hotărârea Plenului nr.2 din 22.01.2015. Actul normativ a fost elaborat în contextul armonizării legislației naționale cu legislația comunitară în domeniul protecției concurenței.

Acest Regulament a fost elaborat în temeiul art.46 alin.(6) lit.c)-g), alin.(7) al Legii concurenței nr.183 din 11.07.2012, prin care este prevăzută elaborarea și adoptarea unui astfel de act normativ. La fel, art.93 alin.(1) al Legii concurenței, stipulează că dispozițiile ce țin de acceptarea angajamentelor propuse de întreprinderi vor fi puse în aplicare cu începere de la 01.01.2015. Regulamentul urmărește stabilirea de reguli și criterii obiective, transparente, neechivoce și de aplicabilitate unică pentru mecanismul de acceptare a angajamentelor propuse de întreprinderi, atât în cazul practicilor anticoncurențiale, cât și în cazul concentrărilor economice.

Astfel, Regulamentul transpune prevederile Comunicării Comisiei privind măsurile corective admisibile în temeiul Regulamentului (CE) nr.139/2004 al Consiliului și în temeiul Regulamentului (CE) nr.802/2004 al Comisiei (2008/C 267/01) publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C-267/1 din 22.10.2008. La fel, la elaborarea Regulamentului s-a luat în considerație practica statelor membre ale Uniunii Europene, precum și Instrucțiunea privind condițiile, termenele și procedura pentru acceptarea și evaluarea angajamentelor, în cazul practicilor anticoncurențiale, aprobată prin Ordinul nr.724 din 28.12.2010.

Regulamentul în cauză are ca scop restabilirea rapidă a mediului concurențial. Utilizarea acestui instrument va contribui la eficientizarea procedurală și la o reducere semnificativă a costurilor suportate de către întreprinderi și stat (Consiliul Concurenței și instanțele de judecată). La elaborarea Regulamentului s-a ținut cont de regulile de inițiere, elaborare, avizare, consultare publică, expertiză, redactare și emitere a actelor normative prevăzute de Legea nr.317 din 18.07.2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale.

Pentru asigurarea transparenței decizionale și implicarea întregii societăți proiectul Regulamentului a fost plasat pe pagina web a Consiliului Concurenței și a fost transmis la avizare autorităților de resort, precum și reprezentanților societății civile și altor persoane cointeresate. De asemenea au fost organizate consultări publice cu mediul de afaceri, în cadrul cărora au fost discutate toate sugestiile și propunerile respective. Proiectul Regulamentului a fost avizat și supus expertizei anticorupție. Totodată, proiectul Regulamentului a fost evaluat, conform prevederilor Legii nr.235 din 20.07.2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și altor acte legislative, de către Grupul de lucru al Comisiei de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător.

De asemenea, în 2014, a fost aprobată *Metodologia de planificare a controlului de stat asupra activității de întreprinzător în baza analizei criteriilor de risc în domeniul publicității și al ajutorului de stat.*

Documentul în cauză a fost elaborat în scopul implementării prevederilor Legii nr.131 din 08.06.2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător și a Hotărârii de Guvern nr.694 din 05.09.2013 cu privire la aprobarea Metodologiei generale de planificare a controlului de stat asupra activității de întreprinzător în baza analizei criteriilor de risc. Astfel, Metodologia respectivă a fost elaborată în scopul eficientizării controlului și supravegherii de stat a activității de întreprinzător și, implicit, al majorării beneficiului public prin maximizarea randamentului activității Consiliului Concurenței la efectuarea controalelor în temeiul Legii nr.131 din 08.06.2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

Acest act normativ stabilește cadrul organizatoric și metodologic al procesului de evaluare a riscurilor la planificarea controlului de stat în domeniul atribuit Consiliului Concurenței și modalitatea de acordare a punctajului corespunzător după o scară

prestabilită, prin raportarea acestuia la ponderea fiecărui criteriu în funcție de relevanța lui pentru nivelul general de risc.

4.2 Aprobarea actelor normative în domeniul ajutorului de stat

Elaborarea actelor normative în domeniul ajutorului de stat de către Consiliul Concurenței rezultă din prevederile art.5 alin.(2) și art.23 alin.(5) lit.c) din Legea nr.139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat, și art.39 lit.b), art.41 alin.(1) lit.c) din Legea concurenței nr.183 din 11.07.2012. În același timp, elaborarea acestor documente reiese și din pct.38 al Foii de Parcurs privind acțiunile Guvernului în vederea eliminării constrângerilor critice în calea mediului de afaceri 2013-2014, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.765 din 25.09.2013.

Având în vedere cele menționate, în anul 2014, Consiliul Concurenței a elaborat și a aprobat 10 acte normative în domeniul ajutorului de stat. Pentru asigurarea transparenței decizionale proiectele regulamentelor au fost plasate pe pagina web a Consiliului Concurenței.

Aceste regulamente sunt următoarele:

- *Concepția sistemului informațional automatizat "Registrul ajutorului de stat",* aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.3 din 31.03.2014.

Elaborarea și implementarea eficientă a SIRASM-ului va contribui la creșterea nivelului de utilizare eficientă a resurselor statului prin: eficiența utilizării banilor publici; asigurarea transparenței în utilizarea banilor publici; facilitarea implementării Legii concurenței; promovarea culturii concurențiale; îmbunătățirea mediului concurențial. SIRASM va contribui la instituirea unui sistem de monitorizare a ajutoarelor de stat și va crea condițiile necesare pentru realizarea sarcinii principale – punerea în aplicare a mecanismului de monitorizare a impactului ajutorului de stat asupra mediului concurențial.

- *Regulamentul privind ajutorul de stat pentru finanțarea aeroporturilor și ajutorul la înființare pentru companiile aeriene,* aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.4 din 25.07.2014. Actul normativ a fost elaborat în contextul armonizării legislației naționale cu legislația comunitară cu privire la ajutoarele de stat acordate pentru dezvoltarea rapidă a rețelelor de comunicații în bandă largă și pentru finanțarea aeroporturilor și ajutorul la înființare pentru companiile aeriene. Astfel, au fost transpuse prevederile Comunicării Comisiei 2005/C 312/01 Orientări comunitare privind finanțarea aeroporturilor și ajutorul la înființare pentru companiile aeriene cu plecare de pe aeroporturi regionale.

Acest document va facilita crearea mecanismelor pentru dezvoltarea aeroporturilor naționale, asigurându-se în același timp respectarea strictă a principiilor de transparență, nediscriminare și proporționalitate, astfel încât să prevină orice denaturare a concurenței care nu ar fi în interesul comun în privința finanțării publice a aeroporturilor și a ajutorului de stat acordat companiilor aeriene.

- *Regulamentul privind ajutorul de stat pentru dezvoltarea rapidă a rețelelor de comunicații electronice în bandă largă*, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.5 din 25.09.2014. Actul normativ a fost elaborat în contextul armonizării legislației naționale cu legislația comunitară cu privire la ajutoarele de stat acordate pentru dezvoltarea rapidă a rețelelor de comunicații în bandă largă. În acest sens, au fost transpuse prevederile Comunicării Comisiei - Orientări ale UE pentru aplicarea normelor privind ajutoarele de stat în cazul dezvoltării rapide a rețelelor de comunicații în bandă largă 2013/C 25/01.

Regulamentul a fost elaborat având în vedere faptul că măsurile de acordare a ajutoarelor de stat pot, în anumite condiții, să corecteze disfuncționalitatea pieței, îmbunătățind astfel funcționarea eficientă a piețelor și sporind competitivitatea. De asemenea, în cazul în care piețele oferă rezultate eficiente, dar care sunt considerate nesatisfăcătoare în anumite situații, ajutoarele de stat pot fi utilizate pentru a obține rezultate de piață mai atractive și echitabile. În acest sens, Regulamentul în cauză prevede norme ce stabilesc că o intervenție bine orientată a statului în domeniul comunicațiilor în bandă largă poate contribui la reducerea ”diviziunii digitale” între zonele sau regiunile în care se oferă servicii de bandă largă accesibile ca preț și competitive. Totodată, actul normativ respectiv promovează ideea că orice intervenție a statului ar trebui să limiteze cât mai mult posibil riscul de excludere a investițiilor private, de alterare a stimulentele pentru investiții comerciale și, în cele din urmă, de denaturare a concurenței.

- *Regulamentul privind ajutorul de stat pentru sectorul siderurgic*, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.6 din 16.10.2014. Acest act normativ a fost elaborat în contextul armonizării legislației naționale cu legislația comunitară cu privire la ajutoarele de stat acordate în sectorul siderurgic. Pentru aceasta, au fost transpuse prevederile Comunicării Comisiei ajutor pentru salvare și restructurare și ajutor pentru închidere în sectorul siderurgic 2002/C70/05, în conformitate cu Planul Național de armonizare a legislației pentru anul 2014, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.28 din 22.01.2014. Acest Regulament a fost elaborat de către Consiliul Concurenței în temeiul art.5 alin.(2) din Legea nr.139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat și art.39 lit.b), art. 41 alin.(1) lit.c) din Legea concurenței nr.183 din 11.07.2012.

- *Regulamentul privind ajutorul de stat pentru serviciile publice de radiodifuziune*, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.7 din 30.10.2014. Documentul a fost elaborat în contextul armonizării legislației naționale cu legislația comunitară cu privire la ajutoarele de stat acordate pentru serviciile publice de radiodifuziune. În acest sens, au fost transpuse prevederile Comunicării Comisiei 2009/C 257/01 cu privire la aplicarea normelor privind ajutoarele de stat serviciilor

publice de radiodifuziune, în conformitate cu Planul Național de armonizare a legislației pentru anul 2014, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.28 din 22.01.2014. Regulamentul privind ajutorul de stat pentru serviciile publice de radiodifuziune a fost elaborat în vederea asigurării unei concurențe sănătoase și echitabile în sectorul mediatic, între organizațiile publice de radiodifuziune și mass-media private, aflat în evoluție rapidă, în beneficiul societății. Radiodifuzorii mandatați cu servicii publice vor putea profita de dezvoltarea tehnologiei digitale pentru a oferi servicii de calitate superioară pe toate platformele fără a denatura în mod excesiv concurența în detrimentul celorlalți radiodifuzori.

Totodată, un scop important al documentului în cauză este crearea unui cadru juridic eficient care să asigure utilizarea mai responsabilă, mai transparentă și mai proporțională a finanțelor publice în acest sector

- *Regulamentul privind ajutorul de stat pentru filme și alte opere audiovizuale*, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.8 din 30.10.2014. Actul normativ a transpus prevederile Comunicării Comisiei 2013/C332/0) privind ajutoarele de stat pentru filme și alte opere audiovizuale, în conformitate cu Planul Național de armonizare a legislației pentru anul 2014, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.28 din 22.01.2014.

- *Regulamentul privind ajutorul de stat pentru întreprinderile de transport feroviar*, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.9 din 30.10.2014. Acest act normativ transpune art.3(3); (6) – (7) și Anexa I din Directiva 2012/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 21.11.2012 privind instituirea spațiului feroviar unic european, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 343 din 12.12.2012 și transpune Comunicarea Comisiei - Linii directoare comunitare privind ajutoarele de stat acordate întreprinderilor feroviare, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C 184 din 22.07.2008, în conformitate cu Planul Național de armonizare a legislației pentru anul 2014, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.28 din 22.01.2014.

Totodată, Regulamentul a fost elaborat întru necesitatea reglementării modalității acordării ajutorului de stat în vederea creșterii competitivității sectorului transportului feroviar vizavi de transportul auto și cel naval. Regulamentul respectiv abordează aspectele privind: ajutorul acordat întreprinderilor feroviare prin finanțarea infrastructurilor; ajutorul pentru achiziționarea și reînnoirea materialului rulant; anularea datoriilor în scopul reorganizării financiare a întreprinderilor de transport feroviar; ajutoarele pentru restructurarea întreprinderilor de transport feroviar; ajutoarele pentru necesitățile de coordonare a transporturilor și garanțiile acordate de stat întreprinderilor de transport feroviar.

Acest act normativ urmărește respectarea strictă a principiilor de transparență, proporționalitate și nediscriminare, astfel încât să prevină orice denaturare a

concrenței și a factorilor de risc în ceea ce privește interesul comun în privința finanțării publice a întreprinderilor de transport feroviar.

- *Regulamentul privind ajutorul de stat pentru serviciile publice de transport feroviar și rutier de călători*, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.10 din 06.11.2014. Actul normativ a fost elaborat în contextul armonizării legislației naționale cu legislația comunitară cu privire la ajutoarele de stat acordate în sectorul transportului de călători. În acest sens, au fost transpuse prevederile Regulamentului (CE) nr.1370/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 23.10.2007 privind serviciile publice de transport feroviar și rutier de călători și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr.1191/69 și nr.1107/70 ale Consiliului, în conformitate cu Planul Național de armonizare a legislației pentru anul 2014, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.28 din 22.01.2014.

Scopul Regulamentului este de a stabili condițiile în care autoritățile competente, atunci când impun sau contractează obligații de serviciu public, compensează operatorilor de servicii publice costurile suportate și/sau acordă drepturi exclusive în schimbul îndeplinirii obligațiilor de serviciu public. De asemenea este important că Regulamentul stabilește condițiile în care compensația pentru obligația de serviciu public nu constituie ajutor de stat.

- *Regulamentul privind ajutorul de stat pentru societățile de administrare a navelor*, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.11 din 06.11.2014. Actul normativ a fost elaborat în contextul armonizării legislației naționale cu legislația comunitară cu privire la ajutoarele de stat pentru societățile de administrare navală. În acest sens, au fost transpuse prevederile Comunicării Comisiei de stabilire a unor orientări privind ajutoarele de stat pentru societățile de administrare a navelor 2009/C 132/06, în conformitate cu Planul Național de armonizare a legislației pentru anul 2014, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.28 din 22.01.2014.

Regulamentul privind ajutorul de stat pentru societățile de administrare a navelor abordează eligibilitatea societăților de administrare a navelor pentru a primi ajutor de stat în formele prevăzute de legislație, ținând cont de interesele statului în domeniu, cum ar fi: îmbunătățirea siguranței, eficienței, securității și nivelului de protecție a mediului în domeniul transportului naval; încurajarea înregistrării navelor sub pavilionul Republicii Moldova; menținerea și îmbunătățirea know-how-ului în domeniul transportului naval și promovarea angajării marinarilor din Republica Moldova; contribuirea la promovarea noilor servicii în domeniul transportului naval.

- *Regulamentul privind ajutorul de stat pentru serviciile poștale*, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.12 din 13.11.2014. Regulamentul a fost elaborat în contextul armonizării legislației naționale cu legislația comunitară cu privire la ajutoarele de stat acordate în sectorul serviciilor poștale. În acest sens, au fost

transpuse parțial prevederile Comunicării Comisiei privind aplicarea normelor de concurență în sectorul poștal și privind evaluarea anumitor măsuri de stat cu privire la serviciile poștale 98/C 39/02, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene C 39/2 din 06.02.1998, în conformitate cu Planul Național de armonizare a legislației pentru anul 2014, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.28 din 22.01.2014. Dat fiind faptul că noi servicii poștale își fac apariția în prezent, iar certitudinea privind evoluția pieței este necesară pentru a favoriza investițiile și crearea de noi locuri de muncă în sectorul poștal, este necesară menținerea și garantarea furnizării unui serviciu universal poștal fiabil și accesibil. Regulamentul are ca scop să contribuie la asigurarea celei mai bune corelații între obligația de a furniza servicii de interes general și modul în care serviciile sunt furnizate efectiv, astfel încât mijloacele utilizate să fie proporționale cu obiectivele urmărite.

Regulamentele aprobate în 2014 au avut ca scop dezvoltarea cadrului normativ necesar în vederea implementării prevederilor Legii concurenței și în special a Legii cu privire la ajutorul de stat, precum și a armonizării acestora cu acquis-ul comunitar.

Capitolul V. Promovarea culturii concurențiale

Promovarea culturii concurențiale este una din atribuțiile principale ale Consiliului Concurenței prevăzută de art.39 lit.a) din Legea concurenței nr.183 din 11.07.2012. Totodată, promovarea și sporirea culturii concurențiale de rând cu asigurarea respectării legislației concurențiale, prin acțiuni de preîntâmpinare a practicilor anticoncurențiale, înlăturarea încălcărilor concurențiale constituie scopul principal al activității Consiliului Concurenței.

Astfel, formarea și menținerea unui mediu concurențial loial este o prioritate națională, prevăzută de Constituție, Acordul de Asociere, precum și de strategiile și programele naționale. Asigurarea mediului concurențial loial poate fi realizată prin implicarea tuturor părților, fortificarea eforturilor comune ale mediului de afaceri, ale autorităților statului, mass-mediei și societății civile, ale Consiliului Concurenței.

5.1 Promovarea concurenței în dialogul cu autoritățile publice

Dialogul cu autoritățile publice reprezintă unul din instrumentele principale întru implementarea eficientă a prevederilor legislației naționale în domeniul concurenței, al ajutorului de stat și al publicității. Acest dialog duce la cunoașterea de către autoritățile publice a problemelor de ordin concurențial cu care se confruntă societatea și la înțelegerea mai bună a priorităților de acțiune. În acest sens, Consiliul Concurenței își propune o cooperare calitativă, coerentă și continuă cu societatea.

Astfel, pe parcursul anului 2014, Consiliul Concurenței a încheiat 5 acorduri de colaborare cu următoarele autorități publice din Republica Moldova: CNPF, AGEPI, ANRCETI, CCA și Curtea de Conturi.

Semnarea acestor acorduri contribuie la consolidarea și eficientizarea relațiilor de colaborare dintre instituții în scopul asigurării aplicării și respectării legislației naționale în domeniile de activitate ale instituțiilor. Totodată, acordurile semnate prevăd colaborarea dintre Consiliul Concurenței și instituțiile vizate, în procesul de efectuare a studiilor utile de piață, în vederea cunoașterii cât mai exacte a piețelor din domeniile de interes comun; în asigurarea aplicării eficiente a legislației din domeniul concurenței; în vederea prevenirii și descurajării practicilor anticoncurențiale care au ca obiect sau pot avea ca efect restrângerea, împiedicarea sau denaturarea concurenței; consultări reciproce asupra unor probleme curente etc.

Întru promovarea culturii concurențiale, dialogul cu autoritățile și instituțiile publice a fost asigurat prin organizarea de ședințe, mese rotunde, ateliere de lucru.

Pe lângă constatarea și înlăturarea practicilor anticoncurențiale și a acțiunilor de concurență neloială, Consiliul Concurenței are și atribuția de prevenire a acestora. Or, una din acțiunile realizate de autoritatea de concurență, în scopul exercitării acestei sarcini, este organizarea de ședințe cu principalii actori, care ar putea influența mediul concurențial. În acest sens, în perioada martie - mai 2014 au fost lansate și desfășurate discuții cu actorii

principali de pe piețele sensibile, cum ar fi piața grâului, a florii-soarelui și a serviciilor bancare.

Totodată, în scopul implementării corecte și eficiente a prevederilor legislației concurențiale, asigurarea respectării acesteia, prin acțiuni de preîntâmpinare a practicilor anticoncurențiale, Consiliul Concurenței a organizat întreprinderi cu participarea reprezentanților mediului de afaceri cu referire la notificarea operațiunilor de concentrare economică.

Dat fiind faptul că cele mai importante probleme de ordin concurențial, care au fost sesizate de societate sunt cele identificate anume pe piețele reglementate, pe parcursul anului de raportare, Consiliul Concurenței a realizat mai multe reuniuni cu reprezentanții autorităților de reglementare precum BNM, CNPF, ANRE, ANRCETI, CCA etc. În majoritatea cazurilor, existența acestor probleme pe piețe (de exemplu, piața produselor petroliere, asigurărilor etc.) nu ține de nerespectarea legislației concurențiale, ci de reglementarea excesivă care limitează sau exclude concurența.

Existența concurenței nu este un scop în sine, ea trebuie să producă beneficii societății și consumatorilor: prețuri corecte, produse calitative ș.a. În cazul piețelor reglementate, mecanismul pieței și beneficiile concurenței sunt substituite în diferită măsură, prin reglementări. În acest caz, autorităților de reglementare le revine sarcina de a asigura un preț echitabil, cerințe și condiții tehnice pentru calitatea produselor. De exemplu, pe piața asigurărilor "Carte Verde", prețul este fixat de autoritatea de reglementare și nu poate fi modificat de companiile de asigurări, iar produsul (asigurarea "Carte Verde") este standard, fiind excluse beneficiile concurenței.

Astfel, scopul acestor întreprinderi a fost de a consolida relațiile de cooperare a autorităților de reglementare, pentru asigurarea unui mediu concurențial sănătos, care constituie garanția implementării a angajamentelor asumate de Republica Moldova.

Totodată, reprezentanții autorităților de reglementare, ai societății civile, ai mediului academic și ai asociațiilor profesionale au participat la atelierul de lucru „Analiza sectoarelor economice pentru a identifica obstacolele majore privind concurența”, organizat de Consiliul Concurenței și Compania Human Toolkit, cu suportul Băncii Mondiale. În cadrul atelierului de lucru au fost oferite recomandări pentru depășirea obstacolelor majore privind concurența în Republica Moldova și aduse exemple de succes din experiența internațională, inclusiv din țările UE.

Colaborarea cu autoritățile de reglementare în vederea liberalizării piețelor a constituit subiect de dezbateri în cadrul mesei rotunde organizate cu prilejul prezentării raportului bianual de activitate al Consiliului Concurenței pentru perioada 2012-2013, la care au participat deputați, reprezentanți ai societății civile și asociațiilor din Republica Moldova, reprezentanți ai administrației publice centrale, precum și reprezentanți ai partenerilor de dezvoltare. În cadrul evenimentului au fost punctate direcțiile strategice de viitor ale Consiliului Concurenței care vor contribui esențial la promovarea culturii concurențiale în mediul de afaceri și în cadrul autorităților publice, contribuind astfel la reducerea încălcărilor din domeniul concurenței.

Totodată, în vederea elaborării și implementării Programului național în domeniul concurenței și al ajutorului de stat, prevăzut de Legea nr.166 din 11.07.2012 pentru aprobarea Strategiei Naționale de dezvoltare „Moldova 2020” și de Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere pentru anii 2014-2016, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.808 din 07.10.2014, Consiliul Concurenței a lansat, în decembrie 2014, un dialog continuu de colaborare cu societatea. În acest sens, au fost contactate peste 140 de autorități publice administrative centrale și de reglementare, asociații profesionale și de business, în vederea familiarizării acestora cu politica statului în domeniul concurenței și al ajutorului de stat, și pentru identificarea barierelor anticoncurențiale.

În cadrul colaborării cu Parlamentul, la solicitarea Comisiei parlamentare Economie, Buget și Finanțe, au fost prezentate informații referitor la piața zahărului și la piața petrolieră, prin prisma problemelor concurențiale aferente acestora.

În perioada de raportare, asigurarea dialogului și instituirea relațiilor de colaborare cu autoritățile și instituțiile din țară a fost realizată prin participarea la diverse dezbateri publice, lansate de autoritățile administrației publice centrale, unde reprezentanții Consiliului Concurenței au participat în calitate de experți pe probleme de concurență și ajutor de stat.

La fel, reprezentanții Consiliului Concurenței sunt membri ai 15 grupuri de lucru, dintre care 9 în cadrul Ministerului Economiei, unul la Ministerul Educației și 5 în cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

5.2 Activitatea de informare și promovare în domeniul ajutorului de stat

Fiind un domeniu nou în Republica Moldova, ajutorul de stat necesită o atenție deosebită în contextul informării beneficiarilor, furnizorilor și altor persoane interesate. Informarea societății despre ajutorul de stat constituie o prioritate în politicile Consiliului Concurenței, ajutorul de stat fiind acea măsură de sprijin, ce conferă beneficiarului un avantaj economic și poate distorsiona concurența.

Întru promovarea Legii cu privire la ajutorul de stat, în anul 2014 au fost organizate un șir de ședințe și mese rotunde cu autoritățile publice centrale și locale, agenții economici și reprezentanții societății civile.

Astfel, în perioada raportată, subdiviziunile Consiliului Concurenței au organizat 30 de ședințe cu participarea reprezentanților mai multor autorități și instituții printre care: Ministerul Economiei, Ministerul Finanțelor, Ministerul Tineretului și Sportului, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, Academia de Științe a Moldovei, Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală, Agenția Proprietății Publice, Agenția Rezerve Materiale, Fondul pentru Eficiență Energetică, Serviciul Vamal, Inspectoratul Principal Fiscal de Stat, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, etc.

În vederea exercitării sarcinii de prevenire a posibilelor acțiuni, care ar putea distorsiona mediul concurențial normal, autoritatea de concurență a organizat ședințe cu unii potențiali

beneficiari ai ajutorului de stat, care prestează SIEG. În cadrul acestora, participanților le-a fost relatat despre dreptul lor de a raporta ajutorul de stat primit și modalitățile de notificare a acestuia.

Dreptul beneficiarilor de a informa Consiliul Concurenței privind ajutorul de stat primit este prevăzut în art.23 alin.(3) din Legea cu privire la ajutorul de stat nr.139 din 15.06.2012. Acest drept acordă beneficiarilor ajutorului de stat posibilitatea de a se asigura că ajutorul primit nu va fi declarat ilegal și, ulterior, necesar de a fi restituit statului.

Un șir de evenimente dedicate promovării legislației în domeniul ajutorului de stat s-au desfășurat și în afara sediului autorității de concurență. În acest sens, angajații Consiliului Concurenței au realizat prezentări și instruirii la Ministerul Economiei, Ministerul Mediului, Fondul pentru Eficiență Energetică, Academia de Științe a Moldovei și primăria mun. Chișinău.

La invitația Asociației „Moldova Apă-Canal”, experții Consiliului Concurenței au participat la ședința cu reprezentanții întreprinderilor de alimentare cu apă și de canalizare din Republica Moldova. În cadrul ședinței s-a discutat despre măsurile de sprijin acordate în sectorul dat de activitate și care pot constitui ajutor de stat, obligația furnizorilor de a raporta ajutoarele de stat acordate și dreptul beneficiarilor de a informa autoritatea de concurență despre ajutoarele primite.

De asemenea, Consiliul Concurenței a organizat și desfășurat 16 ședințe de lucru în teritoriul unităților administrativ-teritoriale, cu scopul informării APL de nivelul I și II despre necesitatea implementării Legii cu privire la ajutorul de stat nr.139 din 15.06.2012. În cadrul acestor ședințe, aleșii locali și funcționarii publici au fost familiarizați cu prevederile legislației în materie de ajutor de stat. Pe măsura extinderii numărului de ședințe desfășurate, a crescut eficiența colaborării cu APL, activizându-se procesul de inventariere a ajutorului de stat existent pe anii 2011-2013, proces care s-a încheiat la data de 16.08.2014. Astfel, 25 de beneficiari au informat Consiliul Concurenței despre măsurile de sprijin primite în perioada 01.01.2011-16.08.2013.

La solicitare, a fost organizată o ședință de lucru pentru reprezentanții autorităților publice din orașul Ialoveni.

Tabelul nr.3

Ședințele organizate privind informarea APL despre ajutorul de stat

Nr.	Denumirea UAT	Reprezentanți ai primăriilor prezenți la ședințe	Numărul total al primăriilor	Ponderea participării %
1.	Mun. Chișinău	17	19	90
2.	UTA Găgăuzia	12	26	46,2
3.	Orhei	35	38	92
4.	Călărași	22	28	79
5.	Rezina	25	25	100
6.	Sângerei	21	26	80
7.	Ștefan Vodă	23	23	100

Nr.	Denumirea UAT	Reprezentanți ai primăriilor prezenți la ședințe	Numărul total al primăriilor	Ponderea participării %
8.	Șoldănești	18	23	78
9.	Soroca	32	35	91
10.	Edineț	31	32	97
11.	Râșcani	25	28	89
12.	Dondușeni	17	18	94
13.	Telenești	31	31	100
14.	Ungheni	31	33	94
15.	Fălești	28	33	85
16.	Hâncești	39	39	100

Funcționarii Consiliului Concurenței au participat la 2 emisiuni radio și anume „Loc de dialog” și „Spațiul public” în cadrul cărora s-a discutat despre măsurile care pot constitui ajutor de stat, obligația de raportare a furnizorilor și au răspuns la întrebările ascultătorilor.

Întru informarea furnizorilor despre finalizarea perioadei de raportare a ajutoarelor de stat, a fost difuzat un spot video (figura nr.6), o producție realizată și difuzată gratuit de către IPNA Compania ”Teleradio-Moldova”, care este un partener media fidel al autorității de concurență.

Figura nr. 6

Formatul spotului publicitar

Eveniment de anvergură internațională în ceea ce privește informarea societății despre Legea cu privire la ajutorul de stat nr.139 din 15.06.2012 și prevederile acesteia a fost **Conferința Internațională “Noi oportunități concurențiale prin prisma implementării**

politicii ajutorului de stat”, în cadrul căreia a fost lansat Sistemul informațional „Registrul ajutoarelor de stat din Moldova”.

Această conferință a reunit factori de decizie de nivel înalt din țară, reprezentanți ai autorităților publice cu responsabilități în aplicarea legislației în domeniul ajutorului de stat, în special reprezentanți ai furnizorilor de ajutor de stat, ai autorităților publice centrale și locale, cât și reprezentanți ai partenerilor strategici de dezvoltare. Evenimentul a întrunit circa 170 de participanți și a acumulat în presa națională, dar și internațională 63 de materiale jurnalistice.

Totodată, în vederea asigurării implementării și promovării Legii nr.139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat pe întreg teritoriul țării, angajații Consiliului Concurenței au acordat asistență tehnică de specialitate Autorităților Publice Centrale și APL de nivelul I și II, în număr de 1 967 de consultații telefonice, cu un total de circa 164 ore. În aceeași ordine de idei, asistența tehnică de specialitate a fost acordată prin cca. 40 de consultații, pentru furnizorii de ajutor de stat în vederea acordării suportului în completarea formularelor de raportare și notificare a ajutorului de stat.

5.3 Seminare, mese rotunde și ateliere de lucru organizate

Un instrument important în realizarea promovării culturii concurențiale îl constituie organizarea seminarelor, meselor rotunde și atelierelor de lucru, care oferă posibilitatea de a identifica și de a suplini lacunele posibile în perceperea informației.

În acest sens, pe parcursul perioadei de raportare, a fost realizat un șir de evenimente cu implicarea reprezentanților ai autorităților publice, ai autorităților de reglementare, ai administrației publice locale și centrale, producătorii agricoli, consumatorii, exportatorii, transportatorii, asociațiile profesionale, precum și experți în domeniile date.

În 2014, au fost organizate mese rotunde și ateliere de lucru în vederea sesizării societății despre necesitatea dereglementării piețelor din Republica Moldova.

Astfel, la 06 martie 2014, a avut loc **masa rotundă „Constrângerile sectoriale ale concurenței: necesitate și limite în liberalizarea economiei”**, care a fost organizată de Consiliul Concurenței în comun cu Banca Mondială și s-a bucurat de participarea conducătorilor autorităților de reglementare din Republica Moldova și anume ANRCETI, ANRE, BNM, CCA și CNPF. Participanții la masa rotundă au menționat că parcursul european poate fi asigurat numai prin formarea unui mediu concurențial sănătos, creat prin liberalizarea economiei naționale a Republicii Moldova, în conformitate cu experiențele avansate europene și au remarcat necesitatea intensificării colaborării autorităților de reglementare în vederea liberalizării piețelor (ex-ante și ex-post) pentru a le deschide concurenței, ceea ce va contribui la restructurarea și modernizarea economiei Republicii Moldova, la integrarea ei în circuitul european.

Totodată, subiectul discuțiilor în cadrul **mesei rotunde** organizate cu prilejul prezentării raportului bianual al autorității a fost **”Colaborarea autorităților de reglementare în vederea liberalizării piețelor”**. Evenimentul a avut loc în data de 03.06.2014 și a întrunit 63 de participanți: deputați, reprezentanți ai societății civile și ai asociațiilor din Republica

Moldova, reprezentanți la nivel înalt ai administrației publice naționale, precum și ai partenerilor strategici de dezvoltare externi.

Un alt eveniment important care a pus în discuții problema reglementării excesive a piețelor în Republica Moldova a fost *atelierul de lucru „Analiza sectoarelor economice pentru a identifica obstacolele majore privind concurența”*, organizat de Consiliul Concurenței și Compania Human Toolkit, cu suportul Băncii Mondiale, din 21.10.2014. Evenimentul a diseminat rezultatele studiului efectuat de către Compania Human Toolkit, în perioada 01.07–30.09.2014 în cadrul proiectului Băncii Mondiale “Ameliorarea competitivității”, oferind recomandări pentru depășirea obstacolelor majore privind concurența în Republica Moldova.

În vederea prevenirii problemelor anticoncurențiale în sezonul de recoltare 2014, a fost organizată și desfășurată de Consiliul Concurenței *masa rotundă „Piața grâului și semințelor de floarea-soarelui: probleme și soluții”*.

În același context, au avut loc *dezbateri privind problemele de pe piața zahărului* din Republica Moldova, cu participarea producătorilor de sfeclă de zahăr, a producătorilor de zahăr, a consumatorilor industriali de zahăr, a asociațiilor de profil, a reprezentanților autorităților publice din domeniu și a experților independenți.

O masă rotundă cu referire la *notificarea operațiunilor de concentrare economică*, la care au participat reprezentanți ai mediului de afaceri s-a desfășurat la data de 17.06.2014. În cadrul evenimentului s-au discutat efectele notificării sau nenotificării operațiunilor de concentrare economică, anumite aspecte ale cadrului juridic concurențial și normele procedurale ale acestuia. Participanții la masa rotundă au fost informați despre obligativitatea și importanța notificării operațiunilor de concentrare economică Consiliului Concurenței până la punerea lor în aplicare. La eveniment au fost abordate și problemele cu care se confruntă agenții economici precum barierele administrative, liberalizarea piețelor, certificarea calității produselor.

De asemenea, reprezentanții Consiliului Concurenței au participat la seminare, mese rotunde, conferințe internaționale organizate de autoritățile administrației publice și ONG-uri, oferind opinii în calitate de experți.

În acest sens, angajații Consiliului Concurenței au participat la *cursul de formare* continuă, desfășurat la *Institutul Național al Justiției*, în *vederea promovării culturii concurențiale*. În cadrul cursului nominalizat, destinat judecătorilor specializați în litigii comerciale, au fost discutate atât aspectele teoretice ale dreptului concurenței, cât și cele practice privind reglementările de concurență din perspectiva Republicii Moldova și a Uniunii Europene. De asemenea, a fost pus accentul pe normele juridice speciale împotriva restricționării concurenței, inclusiv regulile cu privire la carteluri, abuzul de poziție dominantă, controlul concentrărilor economice. O atenție aparte a fost acordată executării Legii concurenței de către instanțele naționale și problemelor cu care acestea se confruntă la examinarea litigiilor de concurență, în special cele ce țin de evaluarea prejudiciului. Participanților li s-a subliniat faptul că Acordul de Asociere, pe lângă reforma în justiție, mai presupune implementarea corectă a legislației concurenței și a ajutorului de stat, fiind

oferite totodată a informațiilor care vor fi utile în practica judecătorilor la examinarea cauzelor din domeniul respectiv.

Totodată, Consiliul Concurenței s-a implicat în informarea societății privind principalele progrese și provocări în domeniul concurenței și al ajutorului de stat, participând la seminare și mese rotunde organizate de reprezentanții societății civile, cum ar fi *masa rotundă "Angajamentele Republicii Moldova în domeniul concurenței stipulate în cadrul Acordului de Asociere"*.

În aceeași ordine de idei, angajații Consiliului Concurenței au participat la dezbateri publice lansate de autoritățile administrației publice centrale, asupra proiectelor de acte legislative și normative, mese rotunde și ateliere de lucru. În acest sens putem menționa seminarul privind achizițiile publice, prevederile legale și practicile de lucru, organizat de Agenția de Achiziții Publice, seminarul privind testarea integrității profesionale, organizat de Centrul Național Anticorupție, dezbaterile publice, organizate de către Ministerul Justiției, pe marginea proiectului de Lege cu privire la publicitate.

5.4 Asigurarea transparenței activității Consiliului Concurenței

În scopul executării prevederilor Legii nr.239-XVI din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional și Hotărârii nr.96 din 16.02.2010 cu privire la acțiunile de implementare a Legii privind transparența în procesul decizional, Consiliul Concurenței a întocmit și a publicat pe pagina web oficială *Raportul privind asigurarea transparenței în procesul decizional pentru anul 2014*. Astfel, raportul reflectă că în perioada de raportare, au fost publicate 46 de decizii și 13 Hotărâri ale Plenului Consiliului Concurenței.

În vederea asigurării transparenței acțiunilor realizate, autoritatea a mediatizat cantitativ și calitativ activitatea desfășurată prin intermediul paginii web oficiale și a rețelelor sociale media. Astfel, în perioada de referință au fost publicate 129 comunicate de presă, au fost realizate 21 discuții cu reprezentanții mass-media, au fost organizate 7 evenimente de presă. Ca urmare a acestora, în presă au apărut 326 de materiale, care vizează Consiliul Concurenței.

Promovarea culturii concurențiale și asigurarea transparenței activității Consiliului Concurenței, dar și constituirea unei căi de dialog direct cu publicul au fost asigurate și prin intermediul rețelelor de socializare. În acest sens, Consiliul Concurenței utilizează pe larg paginile sale în rețelele de socializare Tweeter, LinkedIn și Facebook. Paginile sunt menținute zilnic prin postarea noutăților, a interviurilor angajaților, a anunțurilor și cumulează în mediu în jur de 200 – 300 vizualizări pentru fiecare postare.

Activitatea Consiliului Concurenței a fost mediatizată în perioada anului 2014, acumulând 544 de materiale jurnalistice, apărute pe diverse resurse: tv, on-line și presa scrisă. Cel mai mare număr de materiale - 402 a fost înregistrat în presa electronică. Cele mai multe articole, în perioada analizată, au apărut în luna iulie – 130 de materiale jurnalistice, alte două perioade de vârf au fost înregistrate în lunile martie și octombrie cu 110 și respectiv 94 de apariții în sursele mass-media din țară și de peste hotare.

Cele mai intens mediatizate subiecte au fost cele dedicate majorării prețurilor la carburanți - 98 de apariții, liberalizarea piețelor și probleme existente pe piața zahărului - au acumulat câte 25 și respectiv 27 materiale jurnalistice, problemele existente pe piața asigurărilor - 68 de apariții, lansarea SIRASM-ului - 63 apariții, mențiunea Băncii Mondiale - 35 de apariții ș.a.

Promovarea culturii concurențiale este un obiectiv prioritar al activității Consiliului Concurenței în vederea creșterii nivelului de informare a societății asupra subiectelor relevante ce se referă la concurență și ajutor de stat. În anul 2014, au fost înregistrate progrese în realizarea acestui obiectiv important, fiind organizată o serie de evenimente publice, autoritatea participând cu interviuri și publicații pe subiecte relevante, mediatizând activitățile realizate în diferite mijloace de informare, inclusiv în rețeaua internet.

Capitolul VI. Consolidarea instituțională

Anul 2014 a fost marcat prin angajarea personalului în subdiviziunile nou-formate și modificarea procedurilor de activitate. Astfel, au devenit funcționale 17 subdiviziuni ale Consiliului Concurenței, conform Hotărârii Parlamentului nr.278 din 21.11.2013.

Funcționarii noi-angajați au urmat diferite instruirii (la locul de muncă, peste hotare, autoinstruire) în vederea acumulării de noi cunoștințe și a dezvoltării de noi aptitudini profesionale. În perioada nominalizată eforturile au fost îndreptate spre proiectarea și implementarea în practică a sistemelor informaționale, a rețelei de telefonie fixă, a sistemului de supraveghere video și a sistemului de control al accesului în sediul instituției.

6.1. Reorganizarea activității Consiliului Concurenței

În scopul fortificării instituționale, ca urmare a aprobării numărului limită de unități de personal al Consiliului Concurenței – 132 unități, prin Hotărârea Parlamentului nr.278 din 21.11.2013, în ianuarie 2014 au fost angajate 24 unități, iar pe parcursul anului au fost confirmați în funcția publică 20 angajați. În aceste condiții, toate cele 17 subdiviziuni ale autorității, prevăzute pentru anul 2014, prin Hotărârea Parlamentului nr.278 din 21.11.2013 au devenit funcționale.

Reorganizarea instituției a avut efecte inclusiv asupra modificării procedurilor interne în vederea creșterii eficienței muncii și a responsabilității angajaților față de activitățile desfășurate și obiectivele asumate. Ca urmare, în scopul stabilirii dispozițiilor privind disciplina muncii la raportul dintre autoritate și angajații săi, au fost elaborate 17 regulamente interne, conform numărului de subdiviziuni.

Astfel în 2014 au fost constituite următoarele subdiviziuni:

- ***Direcția Juridică***, care are drept scop asigurarea suportului juridic al activității Consiliului Concurenței.
- ***Direcția Anticartel***, care contribuie la protecția, menținerea și stimularea concurenței în vederea prevenirii și după caz a contracarării folosirii acordurilor anticoncurențiale pentru împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței.
- ***Direcția Abuz de Poziție Dominantă***, care are ca scop prevenirea și contracararea practicilor anticoncurențiale în partea ce ține de abuzul de poziție dominantă.
- ***Direcția Concurență Neloială***, prevenirea și contracararea concurenței neloiale, asigurarea aplicării și respectării legislației din domeniul publicității.
- ***Direcția Concentrări Economice și Studii Utile de Piață***, care are drept scop împiedicarea apariției obstacolelor semnificative în calea concurenței efective pe o piață sau pe o parte substanțială a acesteia, în special ca urmare a creării sau consolidării unei poziții dominante.
- ***Direcția Acțiuni Anticoncurențiale ale Autorităților Publice***, care contribuie la identificarea, prevenirea și, după caz, contracararea acțiunilor sau inacțiunilor

administrației publice centrale sau locale de restrângere, împiedicare sau denaturare a concurenței.

- ***Direcția Ajutor de Stat Sectorial***, care are drept scop autorizarea și monitorizarea ajutorului de stat sectorial acordat beneficiarilor din toate sectoarele economiei naționale, în vederea menținerii unui mediu concurențial normal.
- ***Direcția Ajutor de Stat Orizontal***, care are rolul de evaluare a compatibilității cu mediul concurențial normal a ajutoarelor de stat, verificarea respectării legislației privind ajutorul de stat de către furnizori și beneficiari, participare la elaborarea proiectelor de acte normative în domeniul ajutorului de stat.
- ***Direcția Ajutor de Stat pentru dezvoltare Regională***, care are rolul de implementare a sistemului de notificare a ajutoarelor de stat de către furnizori și inițiatori și de perfecționare a mecanismului în domeniul acordării ajutorului de stat.
- ***Direcția Evidență și Raportare a Ajutorului de Stat***, care contribuie la monitorizarea și raportarea ajutorului de stat acordat beneficiarilor din toate sectoarele economiei naționale.
- ***Direcția Resurse Umane și Secretariat***, care are rolul de promotor al politicii de personal și de secretariat în scopul asigurării activității eficiente a Consiliului Concurenței.
- ***Direcția Securitate Internă și Tehnologia Informației***, exercită funcțiile de asigurare a securității interne a autorității, inclusiv apărarea intereselor de serviciu ale Consiliului, asigurarea securității personale și demnității angajaților Consiliului, prevenirea și combaterea încălcărilor regulamentelor de serviciu, prevenirea și combaterea cazurilor de corupție, asigurarea securității informaționale a rețelelor și bazelor de date.
- ***Direcția Politici și Relații cu Publicul***, care este orientată spre promovarea, fortificarea imaginii și asigurarea transparenței activității instituției.
- ***Secția Contabilitate și Buget***, care asigură organizarea planificării, finanțării și evidenței contabile a activității financiare a Consiliului Concurenței în conformitate cu legislația în vigoare.
- ***Secția Relații Externe și Integrare Europeană***, care contribuie la promovarea imaginii Consiliului Concurenței în cadrul relațiilor internaționale și eficientizarea activității autorității.
- ***Serviciul Audit Intern***, care contribuie la evaluarea eficacității de management financiar și control și la asistarea managementului în evaluarea și îmbunătățirea proceselor de control și management al riscurilor.
- ***Serviciul Secretariat al Plenului***, care contribuie la asigurarea unei legături permanente dintre raportori și membrii Plenului.

Totodată, pentru sporirea managementului calității întregii autorități, pe parcursul anului respectiv, șefii de subdiviziuni în colaborare cu Direcția Resurse umane și Secretariat au elaborat 105 fișe de post care să cuprindă caracteristicile efective ale fiecărui post de muncă disponibil în cadrul Consiliului Concurenței, oferind astfel posibilitatea

evaluării importanței postului în cadrul autorității și stabilirea nivelului de recompensare materială a angajaților.

În acest context necesită menționată problema funcționării stabile a Serviciului Audit Intern, deoarece sistemul existent de salarizare nu este atractiv pentru profesioniștii din domeniu. Ca rezultat, concursul de ocupare a funcției vacante permanent este deschis, nefiind posibilă angajarea unui auditor intern calificat.

Realizarea scopurilor stabilite de Consiliul Concurenței și consolidarea capacităților instituționale a acestuia a fost posibilă, inclusiv datorită colaborării cu instituțiile financiare internaționale și Uniunea Europeană.

Astfel, pe parcursul anului 2014, Consiliul Concurenței a depus eforturi pentru angajarea personalului în subdiviziunile nou-formate și modificarea procedurilor de activitate în vederea exercitării competențelor și atribuțiilor legale.

6.2. Dezvoltarea capacităților funcționarilor publici

Perfecționarea profesională și instruirea continuă a angajaților Consiliului Concurenței constituie unul din obiectivele autorității.

Luând în considerație că sistemul de învățământ superior din Republica Moldova nu pregătește specialiști în domeniul concurenței și al ajutorului de stat, aceștia pot fi pregătiți doar în cadrul autorității de concurență. Astfel, Consiliul Concurenței asigură angajaților săi un proces continuu de perfecționare și instruire prin diferite modalități, prevăzute de Hotărârea Guvernului nr.1224 din 09.11.2004 cu privire la organizarea formării profesionale continue, cum ar fi: seminare, training-uri, ateliere, conferințe, mese rotunde etc.

În acest context, pe parcursul anului 2014, s-a realizat pregătirea intensă a personalului existent, inclusiv a celor 24 specialiști angajați pe parcursul anului. Instruirea personalului în domeniul concurenței, al ajutorului de stat și de nivel general, referitor la funcția publică și statutul funcționarilor publici s-a efectuat pe deplin (100% din orele prevăzute). În acest sens se poate de menționat: atelierul de lucru „Analiza sectoarelor economice pentru a identifica obstacolele majore privind concurența”, seminarul privind lansarea raportului de activitate a Consiliului Concurenței, cursul de instruire consacrat cazurilor de trucare a ofertelor și a cadrului de achiziții publice, seminarul privind integritatea profesională, seminarul privind lansarea SIRASM, cursul de instruire privind consolidarea cunoștințelor în domeniul instrumentelor de asistență externă ale UE, cursul de instruire “Auditul performanței” ș.a.

De asemenea, reprezentanții Consiliului Concurenței au participat la seminare, mese rotunde, conferințe internaționale organizate de autoritățile administrației publice și organizațiile neguvernamentale din Republica Moldova, oferind opinii în calitate de experți. În acest context, trebuie menționate vizitele de lucru ale reprezentanților Consiliului Concurenței **la Kiev, Ucraina** în calitate de experți internaționali pentru a împărtăși experiența în domeniul implementării legislației cu privire la ajutorul de stat.

În scopul instruirii personalului pe principalele direcții de încălcări: carteluri, acțiuni/inacțiuni ale autorităților publice care denaturează concurența, concurență neloială, abuz de poziție dominantă, încălcări în domeniul publicității, etc., 28 de funcționari ai Consiliului Concurenței au efectuat vizite de studii și schimb de experiență în 11 state ale UE și CSI, participând la 20 de instruirii, ateliere de lucru și seminare.

Cele mai multe deplasări de serviciu au fost efectuate în **Ungaria, România și Rusia**, state care au acordat instruire gratuită și au compensat toate cheltuielile legate de deplasare. Principalele subiecte abordate au fost: aspectele concurențiale în domeniul energetic și al comunicațiilor, practicile și procedurile utilizate la investigarea concentrărilor economice, depistarea acțiunilor anticoncurențiale, acordurile anticoncurențiale, procedurile implementate în prevenirea cartelurilor și practica judiciară pe cazurile de cartel, revizuirea politicii de achiziții, cele mai bune practici de investigare, dar și ajutorul de stat în activitatea autorităților publice locale și altele. Rezultatul acestor vizite a constat în preluarea celor mai bune practici de aplicare a legislației din domeniul concurenței și al ajutorului de stat, implicând atât latura teoretică cât și cea practică.

Colaboratorii autorității de concurență au avut parte de instruirii și schimb de experiență cu colegii de la autoritățile similare din alte state, în cadrul vizitelor acestora la Chișinău. Astfel, în mai 2014 un grup de experți din **Estonia** a împărtășit experiența autorității omoloage referitor la promovarea bunei guvernări în cadrul autorităților de concurență și reglementare din Republica Moldova: administrare publică, e-guvernare și cooperare interinstituțională.

În octombrie 2014, într-o vizită de lucru la Consiliul Concurenței al Republicii Moldova, s-au aflat experții autorității de concurență din **Slovacia**, care au împărtășit experiența lor în ceea ce privește reformele și ajustarea cadrului legal normativ la standardele și rigorile Uniunii Europene. În cadrul evenimentului au fost discutate practici noi în abordarea și evaluarea concentrărilor economice, impunerea condițiilor și obligațiilor în cadrul concentrărilor economice, investigarea cazurilor de abuz de poziție dominantă, evaluarea studiilor de piață, exemple, anchete sectoriale ș.a.

În octombrie și decembrie 2014 experții Consiliului Concurenței din **România** au împărtășit experiența lor în domeniul ajutorului de stat până și după aderare, dar și a concentrărilor economice cu explicații detaliate și prezentarea cazurilor.

Un loc aparte în fortificarea capacității instituționale a Consiliului Concurenței îl ocupă creșterea și dezvoltarea capacităților profesionale ale specialiștilor autorității în procesul de autoinstruire, realizat în cadrul examinării dosarelor. Astfel, specificul fiecărui caz aflat în examinare a necesitat un studiu amplu a literaturii de specialitate, de documentare detaliată și de informare continuă. În același timp, angajații Consiliului Concurenței au participat la dezbateri publice lansate de autoritățile administrației publice centrale, asupra proiectelor de acte legislative și normative, mese rotunde și ateliere de lucru.

La evaluarea colectivă a performanțelor subdiviziunilor din cadrul Consiliului Concurenței, dintre 17 subdiviziuni, 15 - au obținut calificativul foarte bine și 2 - calificativul bine.

O dovadă de profesionalism a experților Consiliului Concurenței a fost Mențiunea Onorabilă a **Băncii Mondiale** la categoria „Creșterea gradului de conștientizare a părților implicate din sectorul privat și capacitatea consumatorilor de a descuraja practicile anticoncurențiale” în aprilie 2014, atunci când Consiliul Concurenței al Republicii Moldova a fost anunțat oficial printre învingătorii *Concursului Băncii Mondiale „Acțiuni în domeniul promovării concurenței”* pentru anul 2013.

Instruirile desfășurate au constituit o modalitate eficientă de îmbunătățire și fortificare a capacităților reprezentanților Consiliului Concurenței, dar și acumularea cunoștințelor noi în vederea aplicării regulilor concurenței și ale ajutorului de stat, prin preluarea practicii experților de la autoritățile de concurență similare.

6.3. Aplicarea tehnologiei și a securității informaționale

Aplicarea tehnologiei informaționale și a securității interne în cadrul Consiliului Concurenței îi revine Direcției Securitate Internă și Tehnologia Informației. Pe parcursul anului 2014, au fost desfășurate un șir de activități ce țin atât de asigurarea securității interne a autorității, cât și de menținerea securității informaționale la un nivel înalt, ce nu a permis spargerea datelor informatice ale autorității și a contribuit la protejarea componentelor IT ale acesteia.

Dat fiind faptul că anul 2014 a fost primul an de activitate al Direcției respective, scopul primordial al acesteia a fost elaborarea actelor normative interne, racordate cu legislația Republicii Moldova, care ar permite desfășurarea activității în regim normal al autorității. În acest context, au fost elaborate 4 Regulamente: al Direcției Securitate Internă și Tehnologia Informației, privind avertizorii de integritate, evidența cazurilor de influență necorespunzătoare, exploatarea tehnicii de calcul și a componentelor IT.

Totodată, a fost elaborată și aprobată Politica de securitate a datelor cu caracter personal, în baza căreia Consiliul Concurenței a fost înregistrat în calitate de operator de date cu caracter personal. Astfel, începând cu anul 2014, angajații Consiliului Concurenței pot opera cu datele cu caracter personal în cadrul dosarelor de investigații, în strictă conformitate cu legislația în domeniu.

În vederea cooperării instituționale au fost stabilite relații de parteneriat cu structuri abilitate în combaterea actelor de corupție și a manifestărilor de protecționism, precum Centrul Național Anticorupție, Cancelaria de Stat, Comisia Națională de Integritate, Serviciul de Informații și Securitate și Ministerul Afacerilor Interne. În scopul instruirii, angajații Consiliului Concurenței au participat la o masă rotundă de talie internațională, organizată de Centrul de Telecomunicații Speciale și Cancelaria de Stat.

În domeniul asigurării securității informaționale, cibernetice și al accesului automatizat la baze de date, s-au stabilit relații de parteneriat cu Centrul de Telecomunicații Speciale, Serviciul Vamal, Întreprinderea de Stat „Fiscserv Inform”, Î.S. „CRIS REGISTRU”, Centrul Național de Protecție a Datelor cu Caracter Personal.

Cu suportul Centrului National Anticorupție a fost organizată instruirea angajaților autorității în domeniul legislației cu privire la anticorupție a Republicii Moldova, care au fost informați despre noțiunea de avertizor de integritate și posibilitățile acestora de a preveni cazuri de corupție și protecționism în cadrul Consiliului Concurenței.

Totodată, întru implementarea practicilor europene în procesele operaționale ale autorității, a fost elaborată Strategia anticorupție pe anii 2014 – 2015.

Pentru identificarea priorităților și necesităților de securitate a informației, a fost efectuată analiza sistemelor informatice ale Consiliului Concurenței. În baza acestei analize au fost luate măsuri de protecție a integrității datelor informaționale prin instalarea și renovarea permanentă a softului antivirus în toate calculatoarele din cadrul Consiliului Concurenței, a fost menținută permanent protecția serverului de la tentative de spargere din exterior. În așa mod, a fost stabilit paravanul de securitate a sistemelor informatice „IP Tables” care nu a permis penetrarea rețelei informatice a autorității, spargerea parolelor și a bazelor de date. Datorită acestor măsuri, au fost blocate peste 10 mii de tentative de atac prin forță brută (căutare exhaustivă a parolelor).

De asemenea, în anul 2014, eforturile au fost îndreptate spre proiectarea și implementarea în practică a sistemelor informaționale, a rețelei de telefonie fixă, a sistemului de supraveghere video, a sistemului de control al accesului în sediul instituției.

Pe parcursul anului 2014, a fost realizată o amplă activitate de consolidare instituțională a activității Consiliului Concurenței prin: i) angajarea noilor funcționari; ii) dezvoltarea capacităților și perfecționarea cunoștințelor funcționarilor publici în diferite domenii profesionale, inclusiv cu suportul partenerilor de dezvoltare și a autorităților similare de peste hotare; iii) implementarea unui sistem modern de tehnologie informațională și securitate.

Capitolul VII. Dezvoltarea relațiilor internaționale și de integrare europeană

În contextul integrării europene și a proceselor de globalizare, cooperarea dintre Consiliul Concurenței și autoritățile internaționale are un rol important. Necesitatea stabilirii relațiilor de colaborare internațională este dictată de obiectivele strategice de dezvoltare ale instituției – consolidarea capacității instituționale și funcționale, promovarea bunelor practici și schimbul de experiență cu alte instituții din domeniu, identificarea noilor oportunități de finanțare și extinderea asistenței externe acordate de către comunitatea donatorilor în sectorul concurenței și al ajutorului de stat.

Pe parcursul anului 2014, în materie de relații externe, Consiliul Concurenței a realizat mai multe acțiuni ce au avut menirea să dezvolte și să diversifice relațiile de colaborare cu structuri similare din alte țări și în cadrul rețelelor internaționale și regionale de concurență.

7.1. Consolidarea parteneriatului în cadrul rețelelor internaționale

În cadrul ICN, delegația Consiliului Concurenței a participat la lucrările celei de-a **13 Conferințe Anuale a Rețelei Internaționale de Concurență** (Marrakech, Maroc, 22-25.04.2014), unde a fost prezentată situația actuală privind implementarea legislației în domeniul ajutorului de stat în Republica Moldova. În cadrul acestui eveniment s-a relatat despre experiența țării noastre în ceea ce privește implementarea prevederilor legislative în domeniul ajutorului de stat, necesitatea armonizării legislației în conformitate cu normele europene, problemele legate de ajutoarele de stat care ar putea distorsiona mediul concurențial normal, implementarea Inventarului Național al Ajutorului de Stat, ș.a.

Pe parcursul anului 2014, angajații Consiliului Concurenței au participat la seminarele tematice internaționale organizate cu suportul **Centrului Regional de Concurență al OCDE**, cu sediul la Budapesta, scopul cărora a fost diseminarea bunelor practici și experienței avansate internaționale cu referire la fuziuni, practici anticoncurențiale și politica antitrust în sectoarele reglementate. Autoritatea de concurență a fost prezentă la 5 evenimente organizate de Centrul Regional al OCDE, la care au fost instruiți 7 experți ai Consiliului. Seminarele s-au concentrat pe investigarea operațiunilor de concentrare economică, concurența pe piața comercializării bunurilor cu amănuntul, identificarea acordurilor de cartel în licitațiile publice și a cazurilor de abuz de poziție dominantă. În cadrul seminarelor, reprezentanții autorității din Moldova au realizat prezentări ale studiilor de caz tematice și au participat activ în discuții și analize, alături de experții instituțiilor de peste hotare.

În luna martie 2014, delegația Consiliului Concurenței a participat la cea de-a **62 Reuniune a Legii Antitrust organizată de Asociația Avocaților din America** și la **masa rotundă** privind procesul de investigație, organizată de către **Comisia Federală pentru Comerț a Statelor Unite ale Americii**. Reuniunea Legii Antitrust este cea mai mare conferință antitrust și de protecție a consumatorilor din lume, al cărei scop rezidă în schimbul de cunoștințe cu privire la toate aspectele legate de legislația privind protecția concurenței și protecția consumatorilor. În cadrul evenimentului a fost discutată situația

piețelor emergente, și anume demonopolizarea și liberalizarea acestora. În mod special a fost menționată problema reglementării excesive de către stat a sectoarelor considerate prioritare. Acest fapt nu permite funcționarea eficientă a mecanismelor concurențiale și împiedică dezvoltarea. Cu această ocazie s-a desfășurat o dezbatere privind dificultățile întâmpinate de Republica Moldova în acest sector, și au fost stabilite soluții și acțiuni de colaborare, care vor fi întreprinse întru rezolvarea acestora.

În septembrie 2014, delegația Consiliului Concurenței a participat în cadrul celei de-a treia Reuniuni a **Rețelei de Concurență a Comunității Energetice (ECCN)** și celei de-a doua Reuniuni comune a Consiliului Administrativ a Comunității Energetice și a Rețelei de Concurență a Comunității Energetice. Evenimentul a avut loc la Atena, Grecia și a întrunit autorități de reglementare în energetică și autorități de concurență din țările membre, precum și reprezentanți ai Comisiei Europene, în scopul abordării problemelor identificate în procesul de cooperare între aceste instituții. În cadrul evenimentului au fost elucidate metodele de investigare în cazurile practicilor anticoncurențiale pe piețele energetice și barierele instituționale care ar putea apărea în aceste procese. Participanții s-au expus cu privire la necesitatea intensificării cooperării dintre autoritățile de reglementare în domeniul energetic și autoritățile de concurență în vederea ridicării nivelului de bunăstare a consumatorilor.

Colaborarea cu țările din spațiul CSI a fost realizată prin intermediul evenimentelor organizate de **Serviciul Antimonopol al Federației Ruse și a Consiliului Interstatal pentru Politica Antimonopol al Statelor CSI**. În acest context, în septembrie 2014, Consiliul Concurenței a participat la Forumul Internațional al Publicității, organizat de Camera de Comerț și Industrie a Regiunii Nijnii Novgorod. La eveniment au fost abordate subiecte privind ultimele modificări a legislațiilor naționale în domeniul publicității, situația actuală a pieței publicității exterioare precum și practica statelor CSI în vederea implementării legislației cu privire la publicitate.

Participarea Consiliului Concurenței al Republicii Moldova la Forum a contribuit la realizarea schimbului de informații și de experiență între autoritățile de concurență a 9 state membre CSI (Azerbaidjan, Armenia, Belarus, Kazahstan, Kârgâzstan, Moldova, Rusia, Tadjikistan, Uzbekistan) privind reglementarea în sfera publicității, cazurile de încălcare a legislației publicității și soluțiile adoptate, dar și la promovarea imaginii Consiliului Concurenței pe plan extern.

7.2. Stabilirea și dezvoltarea relațiilor de colaborare cu autoritățile publice similare de peste hotare

Pe parcursul perioadei de referință au fost realizate acțiuni direcționate spre stabilirea relațiilor de colaborare cu autoritățile publice similare de peste hotare printre care: **Autoritatea de Concurență din Estonia, Autoritatea de Concurență din Slovacia, Comisia Federală pentru Comerț și Departamentul de Justiție din SUA.**

În contextul **parteneriatului moldo-eston**, trebuie menționată semnarea la 07. 05.2014 a Acordului de colaborare între Consiliul Concurenței al Republicii Moldova și Autoritatea

de Concurență din Estonia, astfel fiind creat cadrul legal al cooperării în domeniul concurenței dintre cele două autorități omoloage. De asemenea, în vederea realizării prevederilor acestui acord, pe parcursul anului 2014, au fost realizate vizite reciproce care au avut ca scop dezvoltarea și fortificarea relațiilor de colaborare cu partenerii din Estonia prin realizarea schimbului de experiență cu referire la domeniul concentrărilor economice, aplicării legislației anticartel cât și cu referire la aspectele concurențiale în sectorul financiar și cel al telecomunicațiilor.

De asemenea, au fost stabilite și relațiile de colaborare cu colegii din Slovacia și a fost semnat la 20.11.2014 Acordul de colaborare între Consiliul Concurenței al Republicii Moldova și **Autoritatea de Concurență a Republicii Slovace**. Astfel, încheierea acestui acord va facilita schimbul de experiență și informații între autorități prin acordarea suportului în investigarea cazurilor internaționale și lansarea parteneriatelor în cadrul proiectelor Europene. Totodată, acesta va contribui la fortificarea relațiilor de colaborare a părților în cadrul conferințelor, seminarelor și consultărilor cu privire la proiecte legislative în domeniul concurenței.

Cu privire la parteneriatul moldo-american în domeniul concurenței, a fost elaborat un concept de fortificare și promovare a politicii concurențiale în colaborare cu colegii de la **Comisia Federală pentru Comerț și Departamentul de Justiție din SUA**. Ca rezultat al promovării acestui concept prin intermediul Ambasadei Republicii Moldova în SUA cât și a discuțiilor favorabile purtate în cadrul vizitei realizate la Washington a delegației Consiliului Concurenței la nivel înalt, au fost stabilite relații de colaborare cu structurile similare din SUA, fiind abordată posibilitatea implementării unor proiecte de asistență tehnică prin care Consiliul Concurenței din Republica Moldova va beneficia de experiența avansată a colegilor de peste Ocean.

Pe parcursul perioadei de referință, la fel au fost întreprinse multe acțiuni în vederea dezvoltării și fortificării relațiilor bilaterale stabilite anterior. Astfel, în cadrul parteneriatului cu colegii din **România**, au fost realizate două stagii la București (a câte două, și respectiv, trei săptămâni) în domeniul ajutorului de stat și al concentrărilor economice, precum și două sesiuni de instruire în aceleași domenii la Chișinău, oferite de către colaboratorii Consiliului Concurenței din România.

Dezvoltarea relațiilor de colaborare cu colegii din România s-a caracterizat și prin numeroase schimburi de informații cu referire la diferite aspecte importante din domeniu, cât și prin împărtășirea experienței noastre în cadrul evenimentelor organizate de către colegii de la București.

În contextul dezvoltării parteneriatului cu colegii din **Austria**, delegația Consiliului Concurenței a participat la lucrările Conferinței Internaționale în domeniul Concurenței organizate la Viena, în perioada 11-12.12.2014. În cadrul acestei conferințe au fost abordate aspecte ale cooperării între autoritățile de concurență în general, cât și între autoritățile de concurență din Republica Moldova și Austria în particular, accentul fiind pus pe schimbul de informații și experiența pe marginea cazurilor în derulare.

Cu referire la dezvoltarea **parteneriatului moldo-leton**, au fost purtate discuții cu partenerii de la Riga, în vederea realizării la Chișinău, în luna ianuarie 2015 a unui curs de instruire pentru specialiștii noștri în domeniul abuzului de poziție dominată și al concentrărilor economice.

În vederea consolidării **parteneriatului moldo-ungar** în domeniul concurenței și al ajutorului de stat, delegația Consiliului Concurenței a realizat o vizită la Budapesta în luna mai 2014. Obiectivele vizitei s-au concentrat pe studierea și preluarea experienței maghiare în domeniul concurenței și al ajutorului de stat, precum și la fortificarea cooperării între Consiliul Concurenței din Republica Moldova și Autoritatea de Concurență din Ungaria. Pe parcursul vizitei au avut loc diverse întrevederi, unde au fost abordate subiecte relevante ce se referă la: rolul analizelor economice în prevenirea și depistarea acțiunilor anticoncurențiale; desfășurarea investigațiilor și cercetărilor pentru stabilirea încălcărilor; monitorizarea și analiza concentrărilor economice; interacțiunea și coordonarea eforturilor dintre diferite subdiviziuni ale Autorității de Concurență la investigarea diferitor cazuri; relațiile internaționale în contextul integrării economice și existenței pieței europene unice. De asemenea, în cadrul acestor ședințe au fost analizate studii de caz relevante, din diferite domenii de activitate (bănci și piața financiară, sectorul energetic, piața agroalimentară, etc.).

Pentru continuarea cooperării autorităților de concurență din Republica Moldova și **Ucraina**, privind îmbunătățirea capacității de aplicare a legislației specifice concurenței și ajutorului de stat, delegația Consiliului Concurenței a realizat în perioada 22–24.10.2014 o vizită oficială la Kiev, Ucraina, unde au avut loc un șir de întrevederi și au fost stabilite mecanisme de colaborare cu reprezentanții autorităților și instituțiilor care activează în domenii de interes comun din țara vecină. Consiliul Concurenței al Republicii Moldova a realizat această vizită în calitate de promotor în aplicarea sistemului SIRASM. **Consiliul Concurenței a participat ca raportor**, în cadrul unui program de instruire cu suportul Uniunii Europene, la care au luat parte **peste 50 de funcționari publici din diferite autorități publice relevante din Ucraina**.

Totodată, la 23 octombrie 2014, delegația Consiliului Concurenței, a realizat o vizită la Universitatea Națională de Economie și Comerț din Kiev, unde s-a întâlnit cu conducerea universității, facultății de teorie a economiei și a politicii de concurență și studenții acestei facultăți. Agenda a cuprins subiecte privind organizarea procesului de studii la specialitatea: ”Administrarea în domeniul concurenței economice”, structura programelor de învățământ, lista disciplinelor de studiu, organizarea și realizarea practicii studenților în cadrul Comitetului Antimonopol din Ucraina, organizarea activității științifice a studenților universității vizate.

Ca urmare a acestei vizite, s-a convenit asupra continuării colaborării și a posibilității de a implementa proiecte comune cu implicarea experților ambelor state în cadrul unor instruirii, stagii și seminare, în scopul realizării unor schimburi de experiență și a aplicării eficiente a cunoștințelor acumulate.

7.3 Participarea la implementarea proiectelor internaționale

O pondere considerabilă în cadrul relațiilor internaționale ale Consiliului Concurenței o au proiectele de colaborare cu **Banca Mondială**, în calitate de partener strategic de dezvoltare. În acest sens, a continuat implementarea **proiectului privind crearea unui portal informațional online pentru ajutorul de stat**.

De asemenea, în perioada de referință, a avut loc lansarea celui de-al doilea proiect al Băncii Mondiale pentru Ameliorarea Competitivității (CEP II), în cadrul căruia vor fi realizate activități menite să promoveze concurența prin identificarea barierelor pentru concurență în acele sectoare sau piețe unde lipsa condițiilor competitive împiedică dezvoltarea concurenței întreprinderilor la nivel local și internațional. Aceste activități sunt direcționate spre elaborarea recomandărilor în vederea perfecționării legislației naționale întru înlăturarea barierelor pentru concurență și organizarea activităților de promovare și de instruire pentru judecători privind aplicarea legislației în domeniul concurenței și al ajutorului de stat.

În contextul cooperării cu Banca Mondială, merită să fie menționat faptul că delegația Consiliului Concurenței a participat la ceremonia de înmânare a premiilor în cadrul Concursului Băncii Mondiale „Acțiuni în domeniul promovării concurenței” pentru anul 2013, care a avut loc la Washington, SUA, la 11.10.2014. **Consiliul Concurenței a fost selectat de Banca Mondială pentru Mențiunea Onorabilă** la categoria „Creșterea gradului de conștientizare a părților implicate din sectorul privat și capacitatea consumatorilor de a descuraja practicile anticoncurențiale”. Scopul acestui concurs a fost de a evidenția rolul autorităților de concurență în promovarea culturii concurențiale. În cadrul concursului au prezentat istorii de succes autoritățile de concurență din întreaga lume, inclusiv Consiliul Concurenței al Republicii Moldova. Istoriile de succes s-au axat pe activități realizate de către autoritățile de concurență în vederea promovării și încurajării unui mediu de afaceri competitiv nu prin mecanisme de constrângere, ci prin promovarea relațiilor cu alte entități publice și prin creșterea conștientizării societății vizavi de beneficiile concurenței.

În contextul implementării politicii de concurență, în luna noiembrie 2014 a fost lansată procedura de selectare a companiei ce va implementa **proiectul de asistență tehnică acordat de către Uniunea Europeană Consiliului Concurenței, care va derula începând cu 2015**.

De asemenea, în noiembrie 2014 a demarat un **proiect cu suportul Băncii Europene de Dezvoltare și Reconstrucție**, scopul căruia este de a contribui la fortificarea capacităților Consiliului Concurenței în ceea ce privește realizarea studiilor utile de piață, prin organizarea unor sesiuni de instruire pentru specialiștii autorității și depistarea barierelor concurențiale în materie de achiziții publice, prin intermediul unui studiu realizat pe acest segment.

Stabilirea parteneriatelor strategice și exploatarea oportunităților oferite de acordurile de cooperare sunt esențiale pentru dezvoltarea capacităților Consiliului Concurenței.

Valorificarea relațiilor bilaterale și multilaterale între autoritățile de concurență contribuie atât la promovarea Consiliului Concurenței pe plan internațional, cât și la implementarea politicilor europene de dezvoltare, la nivel național.

În contextul preluării bunelor practici și a implementării prevederilor Acordului de Asociere, consolidarea capacităților Consiliului Concurenței are o importanță vitală. Pentru a asigura un mediu concurențial atractiv și funcțional, finanțarea, asistența tehnică și parteneriatul cu autoritățile de concurență de peste hotare reprezintă componente imperative. În acest sens, eforturile vor fi orientate și în continuare pe direcția acumulării, analizei și sintezei informației privind programele de asistență în domeniul concurenței și al ajutorului de stat. Iar în scopul identificării noilor proiecte, a partenerilor, a oportunităților de finanțare și de dezvoltare, se va desfășura cercetarea permanentă a programelor în derulare, a anunțurilor de proiecte și a activității autorităților concurențiale.

Practici ilegale și probleme de concurență există în toate statele. Cooperarea și eforturile comune se pot transforma în efecte sinergetice de eficiență financiară și funcțională a autorităților de concurență. Iată de ce schimbul de experiență, comunicarea, participarea în comun la proiecte, dezvoltarea și diversificarea relațiilor internaționale sunt esențiale în atingerea obiectivelor de creștere a atractivității piețelor, a investițiilor, a inovației și a consolidării competitivității economice.

Concluzii și direcții prioritare pentru 2015

În anul 2014, s-a asigurat realizarea obiectivelor și direcțiilor prioritare specificate în Raportul Consiliului Concurenței pentru perioada 2012-2013, în special în vederea menținerii cursului de dereglementare și liberalizare a piețelor. Totodată, anul 2014 a fost primul an, când Consiliul Concurenței a fost pe deplin funcțional, asigurând finalizarea implementării Programului Dezvoltării Strategice a instituției pentru perioada 2012-2014.

Anul 2014 a fost marcat prin următoarele evoluții importante:

1. *Anul 2014 este primul an după etapa de tranziție a Consiliului Concurenței.* Rezultatele obținute confirmă încă o dată impactul pozitiv al reformei legal-normative și instituționale realizate anterior.

2. *Lansarea SIRASM-ului.* Acesta va permite în viitor monitorizarea și evidența tuturor ajutoarelor de stat la nivel național.

3. *Intensificarea activităților de preîntâmpinare a încălcărilor anticoncurențiale.* În anul 2014, au fost avizate mai multe proiecte de legi și acte normative, dintre care majoritatea au fost cu obiecții și propuneri de modificare, inclusiv de înlăturare a clauzelor anticoncurențiale.

4. *Creșterea calității dosarelor.* În 11 din 12 cazuri examinate, instanța de judecată a adoptat hotărâri în favoarea autorității de concurență. Acest fapt s-a datorat efectului pozitiv din urma reorganizării activității Consiliului Concurenței și creșterii capacităților profesionale ale funcționarilor.

5. *Consolidarea capacității instituționale a Consiliului Concurenței,* ca rezultat al implementării prevederilor Legii concurenței și a Hotărârii Parlamentului nr.278 din 21.11.2013. În 2014, au fost efectuate noi angajări, pregătiri și instruirii ale funcționarilor Consiliului Concurenței. O atenție deosebită a fost acordată asigurării securității interne și informaționale.

6. *Inițierea elaborării Programului național în domeniul concurenței și al ajutorului de stat.* Ca prim pas a fost lansat dialogul cu autoritățile publice centrale și locale în vederea implementării legislației concurențiale, identificării problemelor de ordin concurențial, în special în sectoarele reglementate ale economiei naționale. Cooperarea susținută de autoritățile de reglementare va avea ca efect asigurarea aplicării corecte a legislației din domeniul concurenței, în vederea prevenirii și descurajării practicilor anticoncurențiale care au ca obiect sau pot avea ca efect restrângerea, împiedicarea sau denaturarea concurenței. Aceasta se va realiza prin elaborarea, aprobarea și implementarea Programului național în domeniul concurenței și al ajutorului de stat.

7. *Asigurarea transparenței activității Consiliului Concurenței* prin diverse mijloace mass-media și prin organizarea ședințelor cu privire la noile prevederi ale legislației concurențiale. Totodată, autoritatea de concurență a luat parte la multiple dezbateri publice, lansate de autoritățile publice centrale, unde reprezentanții Consiliului Concurenței au participat în calitate de experți pe probleme de concurență și ajutor de stat.

8. *Dezvoltarea parteneriatelor de colaborare cu autoritățile de concurență din alte țări, precum și în cadrul rețelelor internaționale de concurență.* În 2014 autoritatea de concurență a contribuit la dezvoltarea și diversificarea relațiilor de colaborare în cadrul structurilor internaționale și cu cele similare din alte țări.

Totodată, în vederea realizării atribuțiilor sale, Consiliul Concurenței, în 2015, își propune realizarea următoarelor direcții prioritare de activitate:

1. *Elaborarea și adoptarea Programului național în domeniul concurenței și al ajutorului de stat.* Accentul principal din Program va fi pus pe reducerea presiunii asupra participanților pieței prin promovarea reformelor ce țin de deschiderea piețelor și înlăturarea reglementărilor excesive, nejustificate și anticoncurențiale.

În acest context, va fi importantă consolidarea colaborării cu Parlamentul, Guvernul, autoritățile de reglementare, ministerele, în privința identificării acțiunilor necesare pentru dereglementarea și liberalizarea sectoarelor economice pentru a obține o sinergie de eforturi a tuturor autorităților și instituțiilor publice, orientate spre adoptarea și în deosebi implementarea Programului național în domeniul concurenței și al ajutorului de stat.

2. *Elaborarea Planului de promovare a culturii concurențiale,* în vederea fortificării culturii concurențiale, a cunoștințelor respective în cadrul întregii societăți, inclusiv în rândul autorităților publice, al corpului judecătoresc, al agenților economici, al ONG-urilor și al mass-mediei.

3. *Implementarea și dezvoltarea SIRASM-ului,* precum și instruirea utilizatorilor (autorități publice centrale și locale) în utilizarea acestuia. Examinarea notificărilor care urmează să parvină din partea furnizorilor de ajutor de stat, monitorizarea și raportarea măsurilor de sprijin acordate.

4. *Perfecționarea activității de identificare și de investigare a cazurilor de încălcare a legislației concurențiale pe principalele direcții de activitate* (acorduri anticoncurențiale, abuz de poziție dominantă, acțiuni anticoncurențiale ale autorităților publice) în vederea implementării celor mai bune practici și experiențe acumulate în urma participării la cursuri de instruire, conferințe și seminare.

5. *Consolidarea activității prin atragerea personalului de calificare înaltă,* precum și inițierea procedurii de creare a oficiilor regionale în teritoriu. Concomitent, va fi asigurată pregătirea adecvată a personalului existent și nou-angajat prin participare la cursuri de perfecționare și autoinstruiri.

6. *Emiterea Declarației privind buna guvernare,* întemeiată pe o apreciere realistă, corectă și completă a sistemului de management financiar și control al Consiliului Concurenței.

7. *Promovarea în continuare a dialogului cu întreaga societate* prin intermediul diverselor surse mass-media, inclusiv pagina oficială web a Consiliului Concurenței (www.competition.md) și rețelele de socializare, participarea la emisiuni televizate și radiofonice, publicații în presă, în scopul promovării culturii concurențiale.

8. *Atragerea de fonduri internaționale* pentru proiecte de twinning și asistență tehnică, cu susținerea partenerilor tradiționali, în special Uniunea Europeană și Banca Mondială.

Eforturile vor fi îndreptate de asemenea și spre identificarea de noi parteneri în vederea consolidării capacității instituționale, a implementării celor mai avansate metode de management și cercetare a pieței, de investigare a cazurilor de încălcare a legislației concurențiale.

În același timp, Consiliul Concurenței va promova schimbul de experiență cu autoritățile de concurență din alte state prin participarea la rețelele internaționale de concurență și oferirea expertizei în domeniu.

Consiliul Concurenței, prin acțiunile sale va contribui și în continuare la asigurarea condițiilor necesare mediului de afaceri pentru satisfacerea intereselor și creșterea bunăstării consumatorilor.

Cerințele și condițiile stipulate în Acordul de Asociere, legate de necesitatea aplicării legislației în materie de concurență și ajutor de stat într-un mod transparent și nediscriminatoriu, cu respectarea principiilor de echitate procedurală și a drepturilor de apărare ale întreprinderilor implicate, dezvoltarea economiei și consolidarea mediului concurențial, va solicita o atenție sporită din partea tuturor autorităților publice în vederea protejării intereselor legitime ale consumatorilor, prin intermediul asigurării competitivității libere între agenții economici.

Anexa nr. 1 Raportarea ajutorului de stat

Au raportat AS	Academia de Științe a Moldovei	Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	Fondul pentru Eficiență Energetică
	Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic	Agenția Proprietății Publice	Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii
	Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură	Unitatea de Implementare a Grantului acordat de Guvernul Japoniei
	Ministerul Economiei	Agenția pentru Eficiență Energetică	Autoritatea Aeronautică Civilă
	Ministerul Educației	Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor
	Ministerul Culturii	Serviciul Vamal	Inspectoratul Fiscal Principal de Stat
	Ministerul Sănătății	Directoratul Liniei de Credit	
	Ministerul Finanțelor		
	Ministerul Mediului		
	Nu au acordat AS	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Banca Națională a Moldovei
Ministerul Tehnologiei Informaționale și Comunicațiilor		Agenția Rezerve Materiale	Consiliul Coordonator al Audiovizualului
Ministerul Tineretului și Sportului		Casa Națională de Asigurări Sociale	
Ministerul Afacerilor Interne		Agenția Moldsilva	
Ministerul Apărării		Compania Națională de Asigurări în Medicină	

FURNIZORII DE AJUTOR DE STAT (APC) CONECTAȚI LA SIRASM

